

MAGYAR BARÁT.

ARTON-L

TARTALOM: † P. UNGHVÁRY ANTAL, O. F. M. RAVATALÁNÁL. — BETEGSÉGÜNKBEN ORVOSSÁGUNK. P. Réthy Apolináriusz, O. F. M. — LUXUS-FENYÜZÉS. P. Styl-Deponte Iván, O. F. M. tollából. — Czirákné Bock Gizella két verse. Dr. Monostory Elekné: EDES SZOLGÁLAT. — A PÁPAK TÖRTENELMI TÁV-LATBAN. P. Schrotty Pál, O. F. M. — pillismaróti dr. Bozóky Kálmán: SZENT ERZSÉBET. — A NAGY PÁRTFOGÓ. P. Kiss Szaléz, O. F. M. — Lauty László: LELKEMHEZ. — Bálint Sándor: SZEGEDI FRANCISKÁNUS NYOMOK BÉCSBEN. — özv. gróf Pálffy Sándorne: PÁTER AKOS UTOLSÓ ÚTJA... — Váth János: FERENCES SZEMMEL. — Váth János: ARANYFENEK. — Kosztolányi Angéla: ENEK JÉZUS SZENT NEVÉRŐL. — GALAMBÚC. — ÚJ KÖNYVEK. — RENDI ÉLET. — ÜZENÜNK. — HALOTTAINK. — LELKI SZÖVETSEG. — HIRDETÉSEK.

1944. FEBRUÁR HÓ.

«MAGYAR BARÁT»

előfizetési ára egész évre 5.— P, félévre 2.50 P, egyes szám ára 50 fillér.
Csekkszám: 51.581. Üres befizetési lapot 3 fillérért a postán kaphatunk.
A kéziratokat minden hó 25-ig küldjük a szerkesztőségbe.
Kéziratokat nem őrzünk meg, csak portó mellékelése esetén küldünk vissza.
Kiadja a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány.

A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány elöljárósága
a Magyar Barát szerkesztőségében a következő változásokat rendelte el:

A MAGYAR BARÁT SZERKESZTŐSÉGÉT,

s vele a lap szerkesztésének, valamint a ferences kiadványok (Gyöngyösi Ferences Könyvek, A lelki élet ferences mesterei, Magyar Barát „Pax et Bonum!” kiadványai, a Magyar Katolikus Néprajz Füzetei [Kultuszfüzetek]) sajtó alá való rendezésének hivatalát Gyöngyösön hagyta meg. Tehát a Magyar Barát tartalmára vonatkozó cikkek, közlemények, hírek, észrevételek, útbagazítások, hirdetések, stb. a következő címre tartoznak:

MAGYAR BARÁT SZERKESZTŐSÉGE. GYÖNGYÖS, FERENCESEK.

Telefonunk száma: 179. Meghívás útján kérjük a szerkesztőt. Üzenetet vagy rendelést első hívásra felvesz a rendház vezetősége.

A MAGYAR BARÁT KIADÓHIVATALÁT,

vagyis a lap küldésével, a megrendelők címének változásával, a könyvek, füzetek, kegyszerek, stb. megrendelésével kapcsolatos ügyeket pedig Vácra helyezte rendi hatóságunk. Aki tehát a Magyar Barátot, a Gyöngyösi Ferences Könyveket, A lelki élet ferences mestereit, a Magyar Katolikus Néprajz füzeteit (Kultuszfüzeteket), vagy egyéb kiadványainkat szándékozik megvenni, a következő címen rendelje meg:

MAGYAR BARÁT KIADÓHIVATALA. VÁC, FERENCESEK.

Postafiók: 16. Telefonszám: 134.

A MAGYAR BARÁT TÁBORA

jóval nagyobb, mint olvasóinak száma. Kultuszfüzeteink és népi mozgalmunk révén 100.000 hívónél is több lélek van velünk összeköttetésben. Ép ezért szeretettel kérjük olvasóinkat, hogy a rendi elöljáróságnak ezt az intézkedését szervezőink, munkatársaink, búcsúvezéreink és előimádkozóink körében is terjesszék.

MAGYAR BARÁT FERENCES KÖZLÖNY.

XXIV. évf. 2. sz. 1944. február 15.
Megjelenik minden hó 15-én.

Felelős kiadó és szerkesztő:
P. dr. Dám Ince, O. F. M.

† P. Unghváry Antal, O. F. M.

Hosszú szenvedés után tért az örök hazába. Élete vége felé, vagy hét-nyolc éve mindennap erre az útra készült. Az Úr követé naponta az ágyánál ült, hogy haza szólítsa. „Jöjj el, ó, Uram, Jézus!” Így hívogatta Antal atya is a szenvedésektől megváltó Halál nővért, — s most megjelent. Megragadta a megpróbáltatásoktól aszott kezét, s elvezette Antal atyát ebből a világból. Az Úr elfogadta ennek az Istennek szentelt életnek áldozatát. Február 5-én megszűnt illatozni az Úr oltárára hintett tömjéngerezd.

Mert P. Antal élete az Isten ügyéért égő buzgóság volt. Az ima embere. Egyéniségét az Úr foglalta le, a kegyelem hatalma szötte át lelkét, a Gondviselésbe vetett hit világította életségét, derűs aszkézise könnyedén emelte uralomra benne a lelket, alakította a lelki embert. Lelkületének megjelenése kedves bájjal fonta körül testvéreit, szeretetet sugárzott környezetébe, közelében elfeledték az emberek a földi lét terhét, s boldogan vallották: Ime, mily áldás és öröm forrása a testvérek együttállása.

Életének legjellemzőbb vonása mégis a dicséret áldozatának, a nyilvános Isten-szolgálatnak szorgalmazása. Nem annyira az elmélyedés embere, inkább az imádkozó Egyház szóvivője. Páratlan becézéssel végezte az Egyház szertartásait, legszínesebb élményei a liturgia művészi jelrendszerében jutottak kifejezésre, papi szerepének teljes átélésével alakította a szentmise cselekményeinek évezredek óta kikristályosodott formáit, vette ajkára a szent zsolozsma himnuszait és zsoltárait, énekelte az ódon dallamokat, látni lehetett rajta, hogy testestől, lelkestől bennél az Egyház jegyesi szolgálatában, s az egész mindenség áhítatával zsoltozozik.

Tanári pályájának is a szent liturgia, az Istenhez méltó szolgálat, az Egyház szabályozta fegyelem volt az eszménye. Nagy műve, a római Egyház liturgiája is ebben a szellemben fogant, s maradt egész nemzedéket nevelő munkájának gyümölcse. Szentül hitte, hogy a törvény lelkiismeretes megtartása váltja meg a világot ezernyi bajából, segíti a papot hivatásának magaslatára, biztosítja a szerzetest az elkallódás ellen. Mindent szabályosan, az Egyház törvényei szerint kell végeznünk, a szerinte végbevitt

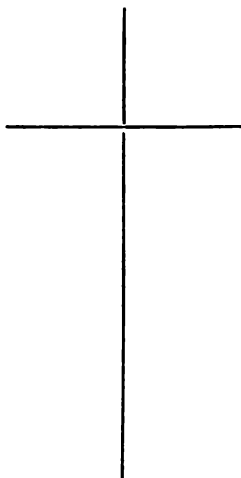
cselekedet szép, a hozzáalakított élet tökéletes. Az egyházjog és az erkölcsstan tanára a szerzetentől is világított: tanítására az egész ország papsága és szerzetessége felfigyelt. Hogy rendtartományának reformálásában oly nagy szerepe volt, ennek a törvényeket hangsúlyozó és végrehajtó akaratnak köszönhetjük.

Kormányzati tevékenységében a szentferenci egyszerűség volt az eszménye. Szégyellte a vagyont, a gazdagságot, a fényt, az előkelőséget. Rendületlenül bízott a szent szegénység erejében. Addig állunk fenn, amíg semmik sincs! Amint a barátunk van valamije, azonnal megszűnt Szent Ferenc rendjének küldetése. Merte az idők folyamán hozzánk tapadt földcsékek eladni, s a kolostorokat teljes vagyontalanságban hagyni. Nem valhat kudarcot Szent Ferenc gondolata: az evangéliumot csúfolnok meg, ha csak földjeinkben bíznánk. Fejedelmi úrnők, Szent Ferenc jegyese, a szent Szegénység gondoskodik lovgajairól. Antal atyának ez volt a gazdasági rendszere. Persze, a ferences szegénység kockázatait vállalni nem egyszer idegeket őrölő feladat. Antal atya a Gondviselésbe vetett rendíthetetlen hite mellett is mérhetetlenül sokat szenvedett a holnap aggasztó hiányai miatt, s életét nem utolsó sorban ezek a gondok morzsolták össze, s még akkor is gyötrődött, amikor már nem az ő vállain nyugodott testvéreinek ellátása. Ő, a felelőség a sírig kísér! Antal atya, a törvény embere, az élő lelkiismeret ennek a felelősségtudatnak is vértanúja volt.

A jó Atya, a szerető előjáró, a jeles tanár, a lelkiismeretes kormányférfi szíve megszűnt dobogni. Életének műve azonban a halhatatlanok közé iktatja, testvéreinek emlékezetében a hervadhatatlanság virágját fakasztja. Antal atya tanítása és példája az egész Kapisztrán-tartomány öröksége, többi nagyaink hagyatéka mellett az ő élete is maradandó kincsünk. Utmutatása jövőt jelöl és biztosít! Hálás kegyelettel imádkozunk frissen hantolt sírja mellett, s kérünk lelkének örök nyugalmat, mennyel jutalmat, magunknak pedig hűséget az Antal atya sürgette eszményekhez.

Az angyalok kara legyen égi társasága, — „szent, szent, szent“ az örök imádsága!

— 1 —

P. UNGHVÁRY ANTAL O.F.M. 1877-ben született Cegléden. Középszkoláit szülővárosában, hittudományi tanulmányait pedig a pécselyházmegyei hittudományi főiskolán, majd a Ferencrend római Szent Antal-kollégiumában végezte. 1899-ben szentelték pappá, egyideig Pécsen káplán, majd a bajai Ferences Hittudományi Főiskola tanára, 1911-ben a Gyöngyösre helyezett főiskolán működik tovább, s már 1912-ben tartományfőnök. 1918-ban telik le tartományfőnöki tisztsége s a kommun alatt a pécsi rendház tagja, a vörösök zaklatásától szenved (a Nemzetvédelmi Kereszt birtokosa). 1921—1922-ig Szolnokon, 1922—1925-ig Gyöngyösön házfőnök, majd 1925—1928-ig ismét tartományfőnök. 1928—1931-ig szécsényi házfőnök, 1931—1932. nov. 8.-áig, P. Tamás Alajos OFM. tartományfőnök haláláig főiskolai tanár Gyöngyösön, utána pedig tartományfőnök 1934-ig. 1934-ben gyöngyösi, 1935-ben egri házfőnök, betegsége azonban egyre emészte erejét, s 1938-ban Mátraverebély-Szentkút-i pihenőjére kényszerítette. 1940-től Pécsen gyógyította magát, de már vagy három éve ágyban dől, s javarészt eszméletlen állapotban szenvedett. 1944. február 5-én költözött az örökkévalóságba. Nyugodjék békében, Jézus, Mária, József szent nevében!

Betegségünkben orvosságunk.

Szent Ferenc missziója a társadalomban.

Az általános körtünet: a kötelességmulasztás minden vonalon mutatja a szomorú következményeit, érezhető káros hatása. Elégedetlenek az emberek, a társadalmi egyensúly megbillent s ha nem segítünk rajta, könnyen kirobban a keserűség lávája, mely ott lapang a szívek mélyén s fájón ott ül a csüggedt ajkak szögletében. Nézzünk tüzetesebben a társadalom életébe s mélyebben keressük a boldogtalanság okát. Ha a társadalom beteg, úgy annak kórokozó bacillusai kell, hogy legyenek. Egyszerre nem tör ki a betegség, hanem előbb csak tünetek, jelenségek mutatkoznak. Először az alapséjt betegszik meg, ha ennek nem vesszük elejét, a mellette levő is romlik-bomlik, így lassanként egy kis területen, a szövetben végzi a romboló munkáját s egyszerre az egész testre átterjed s beáll a teljes rosszullét s fellép a betegség. Ha a molekulákban baj van, gyökerét az atomokban kell keresni s ott kell orvosolni, mert ez a melegágya a bajnak, innét indul el hódító útjára.

A társadalom elégedetlen, boldogtalan. Ennek forrását az alapséjtben, a családban találjuk meg, mert a társadalom családokból tevődik össze. Minduntalan mindenfelé boldogtalan családi élettel találkozunk. Mintha ez a modern kor szántsándékkal a családöt igyekeznék kikezdeni. Úgyis van. Ha a családok bomlanak, sikerül a családi köteleket lazítani, szétszakítani, akkor magától széteszik a társadalom. Családok boldogtalansága teremtette meg a társadalom boldogtalanságát is.

Mert mit látunk magunk körül? Családok széthullását. Nap-nap után zajlanak le a kínos válóperek,

hogy akik eddig együtt küzdöttek a létért, most egymás ellen harcoljanak. Egy bajból származik ezer baj, sok baj. Ha a szálak lazulnak, a szövet bomlik, kopik, egyszerre csak szakadozik s ronggyá lesz. Így lett toporngyos, koldusszegény a nagy emberi társadalom. A szülők szétmennek, hogy külön-külön új nyomornak vessék meg az alapját, új házasságot kötnek s egy családból háromféle családú gyermek lesz. Hogy jognak ezek majd felnevelődni? Hol s kitől tanulnak önzetlenséget, hősi lemondást, mikor látják, hogy szüleik egymást nem értették meg, egymástól nem akartak tűrni, csupa kényelemszeretettel változtattak eddigi iórrényes s szent életformán s alakították életsorsukat saját szeszélyük, szenvedélyük szerint. Lehet-e számítani arra, hogy ezekből az utódokból gerinces jelleme, szentek, hősök kerülnek ki? Legkevesebb! A családi otthonban, a szülői házban nem látnak mást, mint veszekedést, folytonos háborúságot, az új családi körben pedig a mostoha szülő és testvérek között megismerkednek az irigységgel, gyűlöléssel, féltékenységgel. Bántja őket az igazságtalanság, lelkiüket hideggé-rideggé teszi a tapasztalt vallástalanság s így jó talajra, melegágyra talál bennük a minden romlásra hajló, végtelket hajhászó romboló szellem: az istentelenség. Ezekből a gyökértelen emberekből, családi szentély melege nélkül felnőtt gyermekekből verbuálja a galád proletanizmus az ő partizánjait, kik a társadalom békéjét és esendjét vörös jelszavakkal s átkos elveikkel feldulják. A boldogtalan családi élet a pokol előtornáca.

P. Réthy Apollinárisz O.F.M.

LUXUS—FÉNYŰZÉS

P. Styl-Deponte Iván, O. F. M.

Bizonyára olvasóink figyelmét sem kerülték ki azok a kemény kitételek, amiket a magyar közélet legfőbb irányítója, Szász miniszter, tárcája parlamenti ismertetésére és védelmezésére elmondott parlamenti beszédjében a luxus ellen használt. Különösen ostromolta éles szavaival a lelkiismeretes szakember és hazánk jóléteért aggódó komoly férfiú a nők szinte beteges ruhaluxusát, amely embervérből és égbekiáltó nyomorból táplálkozik.

Kevés embernek van tiszta fogalma zavaros háborús időknek erről a rettentő bajáról. Ez természetes is, mert magának a fényűzés-szónak közgazdaságtani magyarázata ingatag, sokféle és eltérő.

Az egyik pl. a szükségset meghaladó élvezeteket nevezi fényűzésnek, a másik a fölösleges és költséges szükségletek kielégítését, a harmadik mindent fényűzésnek mond, amit a nagy többség nem tud magának megszerezni.

Az erkölcsi szempontból történő meghatározás szerint fényűzés, luxus a gazdagság túlzott keresése, nem ügyelve a hasznosságra, szükségességre, avagy mások szegénységére.

A magyar szóhasználat szerint „fényt űz,” fényűző, aki hajhássza, hajszolja, űzi a fényt, a külső ragyogást, — tehát a szó maga is kifejezi a benne rejlő túlzást. Van jogosult és jogosulatlan fényűzés.

Az utóbbi ott kezdődik, ahol nincs észszerű arány az áldozat és élvezet között; továbbá, amely az érzékiséget, a hiúságot ingerli csupán, vagy amely a vele kapcsolatos pazarlás, dicsekvés, vagy hóbort miatt szerez élvezetet.

Ilyen oktalan és bűnös luxust az emberiség története folyamán mindig űzték. Gondoljunk a romlott Krisztus előtti rómaiakra.

Erre az örületre gondolt a miniszter úr, amikor kemény szavakkal elítélte a mai luxust. Szeme előtt lebegett bizonyára a háború előtti és világháborús napjaink félművelt csillagainak, milliárdosainak, petroleum-királyainak hihetetlen fényűzése, luxuspalotája, ötven-hatvan pár cipője, kalapja, háromszáz öltözete, a Lukullussal versenyző inyenc-lakomája, amikor másoknak betévfalatra is alig akad, rongyokba takaródnak, ólakban, árokmentén „laknak...” Ez a jogosulatlan bűnös fényűzés hanyatló, átmeneti koroknak jellemző vonása.

A jogosult fényűzés, amit mi inkább az ember méltóságához mért és neki megfelelő jólétnek szeretnénk nevezni, oka és egyúttal következménye a gazdasági haladásnak.

Van tehát a fényűzésnek megengedett módja is. Ez a mérsékelt fényűzés nem megveendő, sőt az emberi józan haladásnak termékeny előmozdítója.

Ez varázsolta a barlangot izléses lakássá, ez tette csinosná, tisztává az ember környezetét, stb. A munkánszféra életszínvonalát emelte, felvirágoztatta az ipart, a művészeteket, a háziipart, számos foglalkozásokat teremtett, stb.

Okos nép- és nemzetvezetők ezt a fajta „fényűzést”, vagy emberi jólétet, hasznosnak tartják.

Azonban szeges gonddal kell vigyáznunk arra, hogy túlzásba ne menjen!

Igen gyakran átlépi a józan határokat és több kárt okoz, mint amennyi hasznot hajt. Pl. adósságszínáláshoz vezet, aláássa az egészséget, rontja a jellemeket. Sőt kicsapongás és erkölcstelenség is származik belőle. Az uri elesettek, az uri koldusok és sikkasztók majdnem mindig „fényűzéssel kezdtek.”

A fényűzés sokféle lehet.

Más a fejletlen és fejlett művelődési korokban, más a civilizálatlan, és civilizált népeknél, más háborúban és más békében.

Hanyatló, átmeneti, világháborús korszakok, amikor az emberi társadalomnak erkölcsi alapja meginog és kiszámíthatatlan tényezők lépnek be a nemzetek életébe — természetellenes, oktalan, bűnös pazarlást, keresettséget, az örültséggel határos, erkölcstelen luxust, fényűzést mutatnak.

Meg kell itt említenünk a fényűzéssel igen szorosán összefüggő „életszínvonalat” vagy életmódot, az ú. n. standard of life-ot.

Az életmód nagy különbséget mutat természeti körülmények, műveltség, vagyon, foglalkozás, állás, stb. szerint.

Helyes megállapítása, azaz megoldása nemcsak gazdasági, hanem politikai és erkölcsi következményekkel is jár.

Maga az életmód lehet fényes, kielégítő, szegényes, vagy inséges. Ami az egyik életmódformánál már fényűzésszámba megy, az a másiknál

A Megfeszített. (A 17. sz. elejéről.)

még csak megszokott szükségletkielégítés. De még itt is, ennél a beállításnál is találunk különbségeket országok, világrészek társadalmának életmódja között és ennek megfelelően alakul a fényűzés fogalma is.

Emlékezzünk azokra az angol munkásokra, akik a világháború után Ausztriába mentek, és ott, a leromlott korona hazájában fényesen megélték akár egy hónapig is a magasan álló angol font olyan minimális összegével, amely odahaza még két napra is alig lett volna elég. Ezek még megoldatlan problémák!

Viszont másként fogjuk fel a fényűzést háborúban is, mint békében.

Manapság pl. jogosulatlan fényűzés a pusztaszórakozásból való utazás, sőt bántó és felháborító, ha 20—30 személyes vacsorákat vagy uzsonnákat rendeznek, még ha családi körben történik is! Hústalan napon nagy társaság pörköltet fogyaszt, — ha odahaza is. — hivalkodás: fényűzés!

A könnyen szerzett vagyon gyakran csábít fényűzésre. A műveletlenség szintén, mert az emelkedés egyik módját látja benne. Különösen a mindenrendű és rangú nők hajlamosak az oktalán, a bűnös fényűzésre: a divathóbortok, a versengés, a hivalkodás, az irigység és nagyravágyás csábítja őket erre.

A miniszter úr komoly szava helyén volt. Bár többször hangoznék el ilyen magas helyről a rendutasítás férfias szava!

Sok rajongója volt a fényűzésnek a világ folyamán, de még több ellenzője. Csak egyet említünk: Szent Ferenc életével és példájával harcolt kora bűnös, féktelen és jogosulatlan fényűzése ellen.

Általában az oktalán és veszedelmes fényűzés ellen csak az erkölcsi eszközök alkalmazása bizonyul hatásosnak. A megadóztatás és a tiltó szabályok csak ideiglenes eredményt érnek el. A féktelen, bűnös fényűzés ugyanis nem mindig a gazdaságra vezethető vissza, hanem leginkább erkölcsi okokra, erkölcsi bajokra, mert a javak esztelen, vagy helytelen fölhasználása erkölcsi fogyatékoságban gyökerezik.

Tehát az erkölcsi alap, a cselekedeteinket szabályozó erkölcsi törvény és annak szelleme, kell hogy irányítsa és vezesse cselekedeteinket és magatartásunkat.

Az, aki először az Isten országát keresi és csak azután a földi javakat, aki okosan használja a termelt javakat és nem esik a végletekbe: nagy támasza a hazának és az emberi társadalomnak és nem jut az evangéliumbeli tékozló fiú szomorú sorsára.

Csyrákyné Bock Gizella:

Emlékezés

Ezüstharmatos fenyők zöldelnek
karácsonyi oltárok két szárnyán.
Sírod körül imáink lengenek,
bús messze temetőn nem vagy árván.
Szeretet lángocskái repesnek
most havas tetők alá rejtőzve;
hűség lángja remeg sírhantodnál
egy-egy visszatérő gyermekkönybe...
Emléked szálaiból szó lelkünk
Jézushoz méltó ünnepi ruhát.
Erőt az életharchoz Te adtál,
— adsz ma is. Szemed a síron túl lát,
Te minket a síron túl is szeretsz.
Mert éltedben híven oltalmaztál,
jóságodat mi örökké áldjuk,
közénk nem állhat a földi halál!

Ki tudhatná azt: a magas égben
most melyik szép csillagon is lakhatsz;
de érezzük gyászunk emléknapján,
hogy minket angyalszárnyal takargatsz.
A mának dermesztő világában
csak anyaszívből jöhet az a fény,
mely áttörve minden sötétségen
mindig virraszt fia életén
és akkor tündöklék igazában,
ha térdeplő gyermekké változva
fogódzunk hús kezembe — ruhádba —
nincs az benne az imádságokba,
a vágyó gondolat a pehelyként száll —
nem kértük: „Oh végy puha karodba!” —
Egy reggel mégis — megfordul minden,
fiadnak felhőtlen szép a sorsa,
és — nézel ránk titkosan mosolygva —
mintha mindez a Te dolgod volna...

Jeltelen síroknál

Szelíd az őszi bánat, a köd, a felleg,
tiszták az őszi könnyek. Hullnak, peregnek,
csitítanak, elnyugtatnak szép kedvesen:
belőlük maholnap gyémántos hó lesz!

De járnak itt rémes árnyak... Vak éjeken,
tüzek-vizek óceánján elszállt lelkek,
áldozati gyászszeregek! — Jaj mienkünk,
ha emlékezéssel nekik nem fizetünk.

Ha Krisztus zászlajával nem állunk sorba,
nem hajlunk le a virágtalan romokra
fenséggel úzni el vadállati szomjat,
példáját adva a nemes irgalomnak!

Ime a csend szent ölén durva robbanások.
Felettünk gomolygó szörnyű csavargások.
Birkozó, tekerdő füstoszlopok között
forró velő..., mit a prima gép kilökött!

Riadt nagy madár csapdos át éles szárnyal,
erős karmai egy árbócfába vágna, —
s az iszonyat szélén áll — a vérző jelkép,
könnyemen át látom benn a Krisztus lelkét.

Nézem-nézem, — s ha a legkisebb vagyok is,
hitem óriás lesz! — Indul a felvert szív.
Ki menti meg ma a haldokló Jóságot?
Hol az, ki ellenségének megbocsátott?

Én sebzett madaram, Szent Ferenc gyermeke,
amint kis csörödet nyitottad lihegve —
hallottam a harcból visszatérő Szentet:
tépett köntösben szeretetet hirdetett!

ÉDES SZOLGÁLAT

Dr. Monostory Elekné.

Boldogasszony szigetén, a dömés apácák kolostorának irdatlan kapuja döngve csukódik be. A királyi vendégek eltávoztak. Margitka még egy csókot hint anyja, apja után, s egyedül marad Olimpiádisz nővérrel. Szívében még a látogatás édesége terjeng, mosolyogva kapaszkodik Olimpiádisz kezébe.

— Gyere anyácskám, osszuk szét, amit kaptunk!

Ütközben már kedves szeretettel számolgat: az arany serleget a kolostor kapja, a pénzen ruhát vesznek a szegényeknek, az ezüst feszület a fráteroké lesz.

A társalgóban még az asztalon hever a sok királyi ajándék. Az ablak a zárda kertjére nyílik. Pusmogás, kuncogás hallatszik onnan. Margitka társai, — 10—12 évesek még azok is, — húzkodják, lökdösi egymást. Egy a vágyuk: kiszimatolni, mit kapott Margitka a szüleitől. Csenge a legügyesebb. Hopp! Már meg is kapaszkodott egy kiálló köbön. Egyet löknek rajta lentől, s már bele tud fogózni az ablak rácsába. Bekémlel. Temérdek arany, ezüst villog rá vissza. A kislány elsápad az irigységtől. Ép akkor pillant oda Margitka. A tekintetük egymásba akaszódik. Csengének eláll a lélekzete. Majd egyszerre csúfondáros, éneklő hangon buggyan ki belőle az elfojtott, fortyogó érzés:

— Király lánya, király lánya!

Még a nyelvét is ráoltené, ha nem lépne elő a homályból Olimpiádisz nővér. A kislány leugrik, s futva elinal. A többiek utána.

Margitka értetlenül néz az üresen maradt ablak felé. Szeme megtelik könnyel. Megfordul, és síró arcát Olimpiádisz ruhájába temeti.

— Milyen neveletlen dolgokat mondanak nekem! Hát tehetek én arról, hogy király lánya vagyok?

Megcsikordul az ajtó. Egy vaskos konyhalány dugja be rajta a fejét. Ágnes, Olimpiádisz nővért hívja.

Margitka szepegeve fölne. A szeme megakad a szolgálon. Sójajt:

— Könnyű neki! Nem csúfolják azzal, hogy király lánya!

Margit merőn néz a távozó szolgáló után. Önkéntelenül összehasonlítja magát vele. Felemeli vékony, szinte áttetsző kezét, és Ágnes vörös, duzzadt mancsára gondol.

— De... de... — Margit alig meri végiggondolni a gondolatot. — miért ne lehetne ő is olyan, mint Ágnes? Akkor... nem látnák rajta, hogy király lánya. Akkor egyszerűen csak Isten lánya lenne, mint az igazi apácák.

Szíve szaporán ver. Nála megszokott gyorsasággal megfordul, (mindíg ilyen friss, ha lelki élményeit tettekbe akarja önteni.) és szalad, repül a konyha felé. Fehér fátyola a levegőben úszik utána.

A konyhán ép dologidő van. Ki törődnek egy esetlő-botló gyermekkel? Margit gyorsan körülpislant. A sarokban nagy kormos fazék. Fejjel a padlóra borulva. A fél oldala már tisztán villog. Ágnes hagyhatta félbe. Margit szíve hangosat dobban:

— Ágnes munkája kell neki, a szolgálóé.

Csöndesen a sarokba furakodik. Letérdel munkára áhító nagy buzgósággal, az irdatlan fazék mellé. Mire Olimpiádisz nővér Ágnessel a konyhába ér, az edény tisztán ragyog, de fülig fekete Margit maga.

Olimpiádisz szeme nagyot villan. Még sose nézett így a kislányra.

— Hogy jutott ilyesmi az eszedbe!? Nem szégyeled magad?!

Hangja élesen csattog. A konyhában elhallgat a munka, minden szem a kis bűnösre szegződik. Margit szemlesütve, kipirulva áll a szégyen kellős közepén. Áll, ... és boldog. A korholó szavak édes mézként csurognak a lelkére: Most már nem bán-

Radnainé
Szörédi Ilona:
SZENT MARGIT
(Olajfestmény)

nak úgy vele, — gondolja, — mint a király lányával. Össze merik szidni, mintha csak igazi szolgáló lenne.

Lehajtott fejével ép Ágnes lelógó, húsos kezére lát. Kinyújtja egyenesre a magáét, egymás mellé lapítva hosszú, vékony ujjait. Titkon felújjong. Most már az ő keze is mocskos, akárcsak Ágnesé!

Attól kezdve minden úgy összejátszódik, ahogy csak a kegyelem rendjében, Isten országában csenghetnek össze a dolgok.

Margit nővér, ha Erzsébetről, szent nénjéről folyik a szó, édesen figyel, mint szolgálta ő a beteget, szegényeket. Ha a Szűzanyára tekint, leginkább az Úr Szolgálóleányát látja benne. És Jézus? Mintha csak szövetségese akarna lenni, többnyire úgy lép elé, amint tanítványai lábát mossa. Még a Szentírásból is mindúntalan ilyesmi ötlük a szemébe: Ugyanazt az érzést ápoljátok magatokban, mely Jézus Krisztusban is megvolt, aki nem tartotta az Istennel való egyenlőséget oly dolognak, melyhez erőszakosan ragaszkodjék, hanem felvette a szolgáló alakját.

Margit nővér szívében mindez csak olaj a tűzre. Mint ahogy a fülemile a fülemile hangra a legfigyelmesebb. Margit az Egyház összecsendülő harmonikus kórusából a Szent Szolgálat csöndes, rejtőzködő dallamát hallja.

Már nem bír magával. Önmagára lelt: szolgál, szolgál, szolgál.

Minden parancs az ő szívéhez ér el legelőbb. Nincs olyan kérdés, amit ne teljesítene a többiek megelőzésével.

Megbántják? Ő kér bocsánatot. Mert hátha oka volt a haragnak.

Mosléket kell vinni a disznóólba? Elsőnek Margit nővér ragadja meg a csöbröt.

Az ebédlőben nem ül le a társaival. Előbb végigkínálja a tálát, s csak azután lát hozzá maga is, — a szolgálók asztalánál.

Mos, súrol, vizet hord. fát aprít. Tél idején kicserépesedik a keze a kemény munkában.

Sokszor látják a portán. Átveszi a szegényeknek hozott adományokat, s fején cipel húst, lisztet a konyhába.

A ruhatárban foltos-rongyos köntösért könnyörög. (Csak nem járhat különbül, mint Ágnes?) Ha sikerül, még el is cseréli a szolgáló durva főkötőjét a maga könnyű fátvlával.

S mikor már jó felénél jár ezen az úton, még Marcellus, a gyóntató atya is Margit malmára hajtja a vizet.

Ő Marcellusz tudja, hogy titkát el kell mondania Margit nővérnek. Mert Marcellusznak titka van. Isten látomásban tudtára adta a szentnek életszabályát. És az: *Istent szeretni, önmagunkat megúntálni, senkit meg nem ítélni.*

Marcellusz hát hozzá kezd, hogy elmondia a látomást. Hol szakgatott akadozással, hol gyors egymásutánban löki ki a szavakat, amint mély élményéről beszél. Zavarban van, mint minden nagy lélek, mikor önmaga legbensejéből kell napvilágra hoznia valamit. Az első mondat után meg is bánja,

hogy beszélni kezdett. Valami lelki szemérem tartja fogva, fel nem tární Isten titkát. De a kötelesség, — gyóntató ő, vezetnie kell Margit nővért, — kényszeríti az ellenkezőjére. Azért egyszerre neki szalad, mint a tóba ugró a hideg víznek, hogy minél előbb túllegyen a nehezén. Egyszerű, száraz rövidséggel teríti ki a szívére boruló nagy kíncsét.

Margitnak nem is kell sokat magyaráznia. Könnyen megérti az ő *leckéjét*. Hiszen úgy érzi, mintha egyenesen neki szólna ez a szabály. Csak neki. Kipirultan figyel. Magában összerakosgatja a szavakat: *Istent szeretni, önmagunkat megúntálni, senkit meg nem ítélni.*

Istenszeretet. Érti, ez a magva a leckének. A másik két szabály is csak ezért van. Ezért. Istent ért. Mintha az istenszeretettől szövődnek a lélek menyegzői ruháia, s minden más csak uszály lenne hozzá. Szorosan összefügg hát a három szabály.

— Igen, igen. — gondolja Margit nővér, — Istent ért. Isten kedvéért kell nekem megsemmisülnöm. Illum oportet crescere, me autem minui. Neki nagyobbodnia kell a szívemben, nekem kisebbednem.

Százsor is hallotta már e szavakat az evangéliumból, de... *nem íau*. Most a *Lélek* világlott föl benne. Szinte élni látia a betűk szellemét. Jézus nől, növekszik a szívében. S nőne még nagyobbra is. — de nincs helye. Margit nővér elmosolvodik. (Már nem is tudja, hogy Marcellusz mellette áll). Megadó mozdulatot tesz a kezével. Mintha mondaná:

— Tudod mit, Jézusom? Margit maid eltűnik. A kisebbnél is kisebb lesz. És. — biztatón int a fejével. — Te elfoglalhatod a helyét *egészen*.

A *szövetség meaköttetett*. Margit törli a feiét: hogyan lehetne még kisebb, még utolsóbb a kolostorban.

És Jézus mindig kisegíti azokat, kik Érte keresik az igaz ösvényt...

... Fhédre csöngetnek. Margit nővér, mint rendszeren, felszólal. Aztán sejtében beveszi a maga kis élelmét. Fbéd végeztével nagy dézsza vizet hord körül. A nővérek megmosakodnak. Fél úton érzi, hogy a víz több a kellelénél, nem bírja cavedüli. Csenge nővért hívja segíteni. Csenge, az ispán lánya fölfortva magában:

— En őt kérik ilyen munkára? A más moslékját hordia-e?

Alig vária, hogy az ebédlőből kiérienek. Belekap a dézsába, megragadja a mosakodó rongvot, s azon zsírosan, maszatosan Margit nővér arcába vágja.

Margit megrezzen: váratlanul érte a támadás. Aztán... elnéz Csenge fölött, és mosoly fut az arcára. Boldog, mert... mert egészen kicsike lett, utolsó.

Árpádházi Margit, a királyi lánya véreseltűnt. Átadta helyét Jézusnak. Nem is Ő szólal meg. Krisztus beszél belőle. (csak Neki lehet ilyen szelíd hangja.) mikor Csengéhez fordul:

— Kis testvérkém, mit csinálsz velem?

Harmadik kiadásban is megjelent

P. Kiss Szaléz ofm.:

Mindent az Istenért

c. nagyhatású műve. Az előbbi kiadásokat még megjelenésük előtt lefoglalta P. Szaléz tisztelőinek tábora. Az új köntösben, képekkel illusztrálva megjelent mű ára 5.— P

A pápák történelmi távlatban

P. Schrotty Pál, O. F. M.

Szent Libériusz (352—366) kimagasló egyéniség az őskereszténység pápáinak fényes sorozatában. Mint előkelő római családnak sarja, kiváló összeköttetésekkel rendelkezett, amiket az Anyaszentegyház javára nagylelkűen érvényesített. Bátorsága, a kormányzásra való rátermettség, a törhetetlen akaratereje és fáradságot nem ismerő munkakedve és céltörékvése az őskereszténységnek elsősorú vezérférfijává avatták. Nagy Konstantin világraszóló rendeletével az Anyaszentegyház elnyerte ugyan cselekvési szabadságát, de ugyanakkor a tévtanok egész sorozata bukkant fel a római birodalomban, amelyeknek hirdetői zabolátlan fanatizmussal a kereszténység lelkét kezdték ki. Valamennyi közt a legveszedelmesebb eretnokséget Árius hirdette Krisztus istenségét tagadó tanával, amely a legelőkelőbb körökben, sőt a császári udvarban is talált követőkre. Félelmet nem ismerő, apostoli bátorsággal és lángoló buzgósággal szembeszállt magával a tévtant védő császárral, Konstansszal is Szent Libériusz. Se fenvegetés, se fényes ígéretek, se vagyon és kitüntetés nem volt képes őt az igaz útról eltéríteni. Szemébe mondta a császárnak, hogy tartsa meg aranvait kapzsi miniszterei és megvásárolható generálisai részére: földi értékekért nem bocsájtja áruba a Jézus Krisztus istenségébe vetett egyedül üdvözítő hitét! Inkább száműzetésbe ment!

Ezért a valóban pápához illő magatartásáért megnverte a hívőssereg határtalan szeretetét, amely a száműzetésből való visszatérése és Rómába való bevonulása alkalmával 339-ben különösen fellángolt.

Ő alapította a római négy főbazilika közül a Maria Maggiore-t, amely még ma is nevét viseli. Magyarul Havi Boldogasszony bazilikája.

Ehhez a gyöngvörű istenházhoz egy igen kedves legenda fűződik. E szerint azon a dombon, amelyen most a Maria Maggiore áll, augusztus hó 5-én, tehát amikor az Örök Városban a legnagyobb hőség szinte elviselhetetlenné teszi az életet, csodálatos módon havazott. Ennek emlékére minden évben ugyanazon a napon a templom egyik mellékkápolnájának kupolájából fehér porviharok sokaságát bocsájtják le utánaózó a csodálatos havazást. Akit a Gondviselés megáldandó a szerencsével, hogy ezen a napon Rómában tartózkodhatik, az el ne mulassa megnézni ezt az évszázados finom-finom szokást.

Ugyanakkor megvárta magának a főhajú oszlonsorai fölött jobbra és balra látható mozaik-képeket, az Anyaszentegyháznak ezt a világhírű csodálatos kénes-doamatikáit, amelynél megrázóbb és felemelőbb hitbizonyítás alig találni a világon.

Szent Damáz pápa is, (aki II. Félixet követte Szent Péter székén 363—365) az Anyaszentegyház legkiválóbb egyházfejedelmek között foglal helyet. 17 esztendeig ült a pápai trónon (367—384). E hosszú idő alatt rendkívüli működést fejtett ki mind az Egyház belső életében, mind külső, történelmi lefolyásában, úgyhogy e kettős eredményes munkálkodásból kisugárzó erő és fény dicsőséggel és tekintéllyel halmozta el a saját személyét és igazán nagyvágú tette magát a pápaságot is.

Az ő uralkodása alatt tündököltek életszentséggel és tudományukkal a nagy egyházatyák. Keleten *Nagy Vazul és Epifán*. Nyugaton *Szent Jeromos, Ágoston és Ambrus*. Mindnyájukat meleg barátság fűzte a Pápa fennkölt személyéhez, aki viszont gondolatban, érzésben és törekvésben velük egyetértve kormányozta Krisztus Egyházát.

Allandó gondja volt az Egyház benső életének kiépítése. E célból két zsinatot is hívott össze az örök Városban, amelyeken az összesereglett püspökökkel együtt az egyházi törvények szigorú betartását sürgette, és a papoknak, és híveknek a szentségre való törekvését előmozdította.

Kitűnő író hírében állott. A még ma is a katedrálisban és a lateráni múzeum falain látható ősi sírfeliratoknak nagy részét ő fogalmazta meg. Egváltalában nagyra becsülte az irodalmat és szerető gondjával gyűjtötte össze a szent könyveket és iratokat. Még ma is mutatják a Celio déli oldalán annak a háznak a romjait, amelyben ő a kereszténységnek első könyvtárát emelte. Aki Rómába kerül, tekintse meg ezt az őskeresztény rommaradványt; Belső Hercegség kardinálisai titulusának közvetlen közelében, jobbra S. Gregoriótól. Nagy érdeme az is, hogy Szent Jeromost megbízta a Szentírás könyveinek gondos összegyűjtésével és eredeti szövegük összehasonlításával.

Utódja, Szent Sziriciusz tizenöt évig vezette Krisztus egyházát, 384-től 399-ig. Bölcs és szent egyházfejedelem volt; nagyobb tetteket azonban a történelem nem jegyezte fel róla, hacsak nem tartjuk rendkívüli cselekedetnek annak a sok templomnak megépítését, amelyekkel az Isten dicsőségét, a lelkek üdvét és Róma szépségét fáradságot nem ismerő, állandó lelkinásztori gondal előmozdította. Ő emelte Szent Pál templomát, Róma legszebb istenházát is, mégpedig a mai méreteiben.

Főlegvzésreméltó még, hogy ő vette fel először a *Pápa* nevet. Eddig csak elvéve használták ezt a családiasan meleg szót a „római püspökök.”

Szent Ambrus egyházatva szent és nagy atyának nevezi őt, akit méltán követ a hívek nyája az Úr Jézushoz vezető úton.

~~~~~

Szent Erzsébethez.

Szent Erzsébet, drága! — Árpádház virága!
Fedekeve ké-ünk: hallgasd meg imánkat!
Nézz a mennyből, — nézz le szép magyar hazánkra!
Tartsa, védje! — Kérjed menyeyi Atyánkat!
Eggyé forrjon megint, mi durván szét szakadt, —
Ragyogjon magyar szín Magas Tátránk ormán, —
Zengjen magyar ének... törjön szét a lakat...
S magyar zászló lengjen templomaink tornyán!
Ébresszed fel bennünk óseink hitét, —
Békés, boldog korszak jöjjön el hazánkra, —
Ezer újabb évig nagy legyen! — És ismét
Tartósan viruljon Szent István országa!

pilismaróti dr. Bosóky Kálmán.

IX. Gergely pápa Árpád-házi Szent Erzsébetet a szentek sorába iktatta és a Harmadik Rend mennyei pártfogójává tette. Ezzel a szentéletű királynőt odaállította minden harmadikrendi testvér elé. S benne nemcsak pártfogónkat, hanem elsősorban példaképünket tisztelhetjük, akinek élet-programja szerint kell alakítani életünket.

Amikor feltekintünk a nagy Pártfogóra, ne feledjük, hogy az Egyház nem azért állította az oltár magaslatára és tette mennyei közbenjárónká, hogy csodáljuk, hanem sokkal inkább azért, hogy kövessük. A koldusokat, betegeket, nyomorgó szegényeket tápláló és gyógyító Szent Erzsébet legyen a harmadikrendiek emberbaráti tevékenységének örök mintaképe...

Rendünk egyik legismertetőbb jele, szinte azt mondhatnám, alapvonása, a szegénység szelleme. Asszisi Szegénykéje szent örökségként hagyta fiaira. „Ez legyen a ti örökségetek, amely elvezet az élet földjére. Ragaszkodjatok hozzá szívvel-lélekkel, drága tetsvéreim, s az Úr Jézus Krisztus nevére kérlek benneteket, ne legyen soha semmi tulajdonotok e világban.“ Rendalapító Atyánk számára a szegénység nem keresztet jelentett, hanem úrnővé, jegyessé varázsolta.

Ebbe a szegénység iránti szeretetbe állítsuk bele Szent Atyánk egész lelkületét. Isten legnagyobb hősköteménye volt, mondja Prohászka, aki egy szál ibolyában megtalálta azt, amit mások könyvtárak olvasása után sem tudnak megélni, Isten fenséges lelkét. A virág, az éneklő madár, a csobogó patak, a nap, hold, csillagok, a tűz-testvér, a szél-nővér, minden de minden az Istennek, a Teremtőnek a lelkét sugározta feléje. Kit látott akkor a szegény embertestvérelben? Hogyan nézett a szegénységnek e rajongó hőse az elhagyatottakra? A lelket, az Isten képére teremtet embert látta bennük? Nemcsak ezt. Ettől is többet. Minden koldusban a szegény és alázatos Krisztust szemlélte. „Valahányszor szegényt látsz előtted — oktatta fiait — mindig arra kell gondolnod, akinek nevében közelít hozzád, vagyis Jézus Krisztusra, aki magára vette szegénységünket és gyengeségünket“.

Szent Ferencnek alig volt néhány tanítványa, máris küldötte őket a szélrózsa minden irányába, mint valamikor az Údvizítő. Így került el néhány rendtársa Németországba, Eisenachba is, ahol éppen akkor a szegényekért rajongó magyar királynő, Erzsébet élt és dolgozott. Mi sem természetesebb annál, hogy a szegények nagy Pártfogója az első perctől kezdve rokonszenvezett ezzel a renddel, amely a szegénységet választotta életcéljává. Kolostort alapított számukra s maga is felvette a harmadikrendiek bűnbánó ruháit. Németországban elsőnek lépett be a ferencesek világi rendjébe. Igaz, már eddig is a felebaráti szeretet magas fokán állott, mégis azt kell mondanunk, hogy a minden szenvedőben Krisztust szemlélő Szent Ferenc nyomában lett az emberbaráti szeretet hősvé. Tőle tanulta meg, hogy az elhagyatott szegényben az isteni Mester barátiát lássa. A nagy Asszisi Koldus szelleme sugallta neki ezt a kis imát: „Ó Uram, nem mondhatok neked elég köszönetet az-

ért, hogy megengeded a szegény embereknek, legkedvesebb barátjaidnak felkarolását.“

Elosztotta minden földi értékét. De még ez sem volt elég. A földiekkel együtt elajándékozta szívének minden jószágát s fiatalon elfogyott, elégett a felebaráti szeretet oltárán.

• • •

Éljen minden ferences lélekben X. Piusnak, a nagy terciárius pápának célkitűzése: „A Harmadik Rend azért alakult, hogy ferences életeszmék szerint javítsa és evangéliumivá tegye a keresztény életet.“ Örökös ferences hivatás marad, hogy magunkba szívjuk rendi Nagyaink szellemét és azal alakítsuk, nemesítsük ezt a szenvedő világot. A lelki és testi betegek ápolása, kórház-látogatás, szegények felkarolására rendezett gyűjtések, di-dergők felruházása, alamizsnálkodás mind-mind évszázados ferences munkatér. Ha valahol, akkor itt igaz: annyit érünk, amennyit teszünk. Ma ebben a szenvedéssel teli világban valóban az emberbaráti tevékenység gyakorlásával leszünk Rendalapító Atyánk hű követői és mennyei Pártfogónk igazi tisztelői...

Szent és alázatos büszkeséggel tekintünk fel a magyar királynőra, a Harmadik Rend mennyei Pártfogóira. Ő legyen a példaképünk. S valahányszor nehéznek érezzük a testvéri szeretet igazját, kériük a költő szavával, hogy tanítsa meg a szeretet himnuszát énekelni, de méginkább élni.

Magyar égboltunk megint éisötét...
Magyar szívekben vad posvány tűz ég,
Magyar atakon harci énekek...
Az új éneket ki tanítsa meg?

Az új éneket — szeretet dalát
Megtanítani... gyere haza hát!
Nagy szívvel legyen a magyar hárfa,
Taníts szeretni — Csillagok Leánya!

*****

Lelkemhez

Lelkem! az álmok palotája nyitva...
Jöjj! merülj el benne drága, égi kincs.
Látod az élet bűnökkel tarkítva
Hoz boldogságot, pedig az neki sincs.

Mit ad az élet, és mit ad az ember?...
Az az ember, kitől boldogságot vársz?
Ki a holnapra még gondolni sem mer,
Míg Te jövendőbe, századokra látsz.

Te hatalmas erő vagy bennem, tudom,
Mert, ha úgy érzem, hogy minden elveszett
S bánatos szívvel bűnömöt mormolom,
Eltűnnek azok, Te győztél, bűn vesztett.

És, ha kővel dob meg az, akit szeretsz,
Te nem haragszol, szívvel dobod vissza,
Könnyeken keresztül mosolyogsz, nevelsz,
S fájó könnyedet Isten-kéz szárítja.

Jöjj! lény ki most is testem börtönéből,
Ne hulljon a könny, gyógyuljanak szívek,
Töröld a könnyet a sírók szeméből,
S a fájó szíveknek sugd ezt: szeretek!

Lauly László.

Szegedi franciskánus nyomok Bécsben

Bálint Sándor.

Kevesen tudják, hogy a híres bécsi *Votivkirche*-ben szegedi ferences vonatkozások is találhatóak. Tudnivaló, hogy a templom a Habsburg-monarchia népeinek a Szűzanya iránt érzett hálájából épült annak az eseménynek emlékezetére, hogy Ferenc József királyunk nem esett áldozatul az 1853-ban elkövetett merényletnek.

A templom összes oltárai, képei, szobrai mind Máriának, mint a Habsburg-ház oltalmának és a monarchia Nagyasszonyának dicsőségét hirdetik. A szabadon álló főoltárt hét kápolna koszorúzza, amelyeknek üvegfestményei Mária életét ábrázolják, a falfreskók pedig a monarchia leghíresebb kegyhelyeit örökítik meg, számszerint tizenkilencet. Hazánk szánál több kegyhelyéből *Csíksomlyóra*, *Radnára*, és *Szegedre* esett a választás. Ezeknek kegyképét és legendakörét festi meg *Trenkwald*, a híres osztrák festő. Legenda és romantika ölelkezik a freskókon, és kifejezi azt a bensőséges kapcsolatot, amely a monarchia népeit és az uralkodóházat Máriához mindenkor fűzte.

latot, amely a monarchia népeit és az uralkodóházat Máriához mindenkor fűzte.

Miért került sor a szegedi Havi Boldogasszony-templom kegyképének és kultikus jelentőségének ennyire feltűnő hangsúlyozására, ma már — főleg a kutatási nehézségek miatt — bajos volna megállapítani. Talán nem sokat tévedünk azonban, ha kapcsolatba hozzuk az uralkodó pár 1858. szegedi látogatásával, amikor az alsóvárosi templomban szívesen elidőzött és buzgó ájtatosságba merült. Erzsébet királyné életrajzából ugyanis tudjuk, hogy jámbor bizalommal zárandokolt kegyhelyekre, hogy fiúgyermekért, trónörökösért könyörgjön. Rudolf nemsokára a szegedi látogatás után született. Nem lehetetlen tehát, hogy a királyné hálájának, gyöngéd figyelmének megnyilatkozása az *Auxiliatrix Szegediensis* reprezentáns bécsi megörökítése, dinasztikus szimbolummá avatása.

PÁTER ÁKOS UTOLSÓ ÚTJA . . .

özv. gróf Pálffy Sándorné.

Ólmos szürkesség feküdt az égen és a földön.

A naptár az új esztendő 11. napját jelezte . . .

A két szigetközi falu, Dunakiliti és Tejfalu népe fekete gyászban sietett az Úr háza felé.

Bent, a szentély előtt ravatal sötétedett. Körülötte koszorúk és égő gyertyák. A ravatal üres volt. Várt. Várt egy néma, merev testet, amelyből a lélek már elindult az örökkévalóságba.

A könnyeszemű gyászoló kezé imára kulcsolódott, de a fohászok és könyörgések közt az emlékezés vissza-visszavitte őket a multba.

Három esztendő előtt is így tárta ki kapuját ez a kedves templom. Akkor is öröközölddel volt tele a szentély és égtek a gyertyák. De nem halottat, éltőt vártak. Egy ifjú, sugárzószemű ferencst, Páter Csiba Ákost, aki papi élete zsenyéjét, első szentmiséjét készült bemutatni az Úrnak. Zúgtak a harangok és illatoztak a virágok, amikor ünnepélyes papi kísérettel az oltárhoz vonult. És elkönyyesedtek a szemek, amikor a tiszta ajkáról először hangzott el a „Suscipe . . .“

Most is felzúgtak a harangok . . . Jött a menet. Jött a szeráfi lelkű ferences atya. De sugárzó szemét most szemfödél takarta, szerzetesi ruhába öltözött testét koporsó. Most is megkapta a mise-ruhát, a kelyhet, a paténát, mint első miséjén, de ezek most a koporsón nyugodtak. Az ő „Suscipéje“ most az örökkévalóságban, az Úr trónusánál hangzott el. Itt a földön érte mondták el a szentmisét . . .

A főoltárnál Pintér László kanonok mutatta be az engesztelő áldozatot a boldogult felsősegedsi

házfönökének, Páter Weisz Mihálynak, legkedvesebb társának, Kozsnyák Szilvérnek és a Szigetek lelkesének, Perényi Istvánnak segédletével. Ugyanekkor a mellékoltárnál a dunakiliti plébános, Szabó Lajos mondott az elköltözőtért szentmisét.

Mise közben Bozi Ferenc, a tudós piarista, a magyaróvári rendház igazgatója megható gyászbeszédben emlékezett meg Páter Csiba Ákos rövid életéről: „A szigetközi kis gimnazistának sokat kellett küzdenie, amíg elérhette vágyát és beléphetett Szent Ferenc rendjébe. Istenért lángolt és szentségre törekedett. Rómában végezte tanulmányai egy részét. A rend nagy reményeket fűzött hozzá. Papi élete a dunakiliti-templomból indult el, hogy aztán három év multán, halálos betegen visszatérjen ide. A gyilkos kór Rómában támadta meg szervezetét. De hősi lelke szembezállt a betegséggel és önfeláldozóan teljesítette hivatását, mígnem érezte, hogy közeledik a vég. Hazatért, hogy szülőföldjének ajándékozza utolsó napjait, halálában pedig pártfogójuk legyen, mert aki Isten közelébe jut, az tud segíteni . . .“

Szentáldozásra szól a csengő. Szent Ferenc világi gyermekei, a III. rendiek, sorban az áldozatatórácshoz járultak. Majd szívükben az Úr Jézussal örséget álltak és imádkoztak a ravatalnál a temetés kezdetéig.

Délután két órakor Pintér kanonok nagy papi segédlettel megkezdte az ünnepélyes temetési szertartást. A koporsót körülvette a két család, az a család, amelyet a vér, és az, amelyet a lélek, a ferences eszmény kapcsolt össze a boldogulttal. Ott

állt a megtört édesapa, a testvérek, a rokonság. És ott állt, égő gyertyával a kezében a III. rend, élén az előljáró nővér, gróf Pálffy Erzsébet...

Szabó Lajos plébános elbúcsúztatta a halottat. Szívből fakadó meleg szavakkal. Szent Ferenc rendjétől, a terciáriusoktól. Majd Dunakiliti község és a papság nevében megköszönte a kis Ákos Páternek, hogy annyi buzgósággal és életszentséggel töltötte be azt a rövid időt, amit számára az Úr a földön kijelölt. Vigasztalólag szólt a gyászolók-

hoz, de az ő hangja is elcsuklott, amikor az utolsó Isteneved-et mondta a drága, felejthetetlen „Gyurikájának”...

A gyászmenet elindult a temető felé. A sír előtt Mészáros István igazgató tanító, a helybeli kántor elénekelt Szent Ferenc himnuszát. S ennek hangjai közben az Asszisi Szegevényke húseség, alázatos fia leszállt „Földanya” szívére, hogy békeben pihenjen, amíg elérkezik a feltámadás szent napja...

FERENCES SZEMMEL FERENCES TÉMÁK — MAI FELADATOK

— P. Dám Ince O. F. M. könyve —

A mai ferences kiadványok között is méltó helyet kérhet a maga számára az a 366 lapnyi könyv, melynek anyaga elsődrendű katolikus folyóiratainknak (Magyar Kultúra, Katolikus Szemle, Korunk Szava, Új Élet, Fehér barát s a rendi kiadványokban: Ferences Közlöny, Magyar Umbria, Magyar Barát) látott nyomdafestéket. Mégis e szétszórt-ságból s különböző irányból összegyűjtve is látni kell, hogy az egész anyagon egyetlen szem uralkodik, Asszisi Szent iránymutatása. Minden bírálathoz három nézőpont szükséges: alázatos szív, tárgy szeretet és tárgy ismeret. Az első nélkül legjobban példáz Dám Ince könyvének címlap rajza, a Ferences a számára illesztett ujjal int szilenciumra. hallgatásra bennünket. De a másik kettő hijján, mint a tárgy ismeret s tárgy szeretet se nyúlunk ismertetéshez. Dám Ince könyve ugyan ismeretszerzés végett is íródott, mint a Ferences Témák alcím előre igazolja, a ferences tájakon kalauzul szolgál e tájjáróknak. A „Mai feladatokkal” pedig a katolikus tevékenységben akar segíten elmagazítónk lenni.

Előszavában a ferences ifjúságnak ajánlja könyvét, hogy írásra készítse őket. Lendületes szavai nyomán bizonyára a meginduló magyar franciskánus irodalmat akarja szárnyra birmi. Ebben a szándékban nagy ferences írókat sorol fel, hogy buzdító például ragyogjanak az ifjú ferencesek elé. Nem elégszik meg a főiskolai tanári székkel, mely rendje tartományának nevelhet csak tollforgatókat, más rendtartományokat is bele akar a levegőáramlatba vonni, hadd virágozzék a Magyar Umbria!

Könyvét a nagy kettő választó külső felosztáson kívül hat főfejezetre osztja. Az Isten Remeklésében Krisztus Király, Szűz Mária, mint minden kegyelem közvetítője s Benne a Szentlélek remeklése a három első fejezet anyaga. Boldog Duns Scotus János viszi a szerző előtt mindenütt a világító lámpát. Több nagy ferences tudós is bevilágít írásaiba, de mint a középkor óta Pelbárton át minden korok nagy fáklása, mégis

benne látja vezetőjét Dám is. E fölé a ferences kalauz fölé aztán a magyar-misztika nagy Mestere, Prohászka adja a lendületet. Akár a Szent Margit, akár a Szent Mór centennáriumos írásokban vesszük azt szemügyre. Szeressük az Egyházat, követendő példaképeket állít elénk X. Piusz, Prohászka, Ferrini, Ozanam, Boszko, Mun, Necchi, Bazin, Psichari, Sonnenschein, Seipel személyében kortársainkról. Mindegyik más-más területen szolgálta Egyházat. Prohászka szavaival: „ahová az Isten ültette őket, ott illatoztak.” A Gaudete in Domino semper! fejezetében Szent Pál, a népek apostola lesz a főirányítónk. Am rendje alapító szentjeinél s Prohászka diadalmas világnézeténél szebben, jobban ki állíthatna bele ebbe az örvendő világba — Krisztus felkenése nélkül? Utolsó alfejezete a Hősi Szeretet áldozatban a Szűz Anyán keresztül vezet el olvasóját.

SCHOLA ADORATORIUM a második rész gyűjtő címe. Az eucharisztikus világkongresszus szent látzában fogantak meg ez írások. Morriack „Nagyessőtörtökje” világi ember kezében szép e témáról, de szerzőnknek külön rendi Szentje van az Oltáriszentség áhitatában, Szent Paskál, akit korunkban állít hősi élete alapján élénk az egyház. Tanulatlan kapus fráter, de Isten felmagasztalja az alázatos szívet, akár csak a fatimai Szűz s lourdesi Szűz pástortorlánykájában s fiaiban. Bernadette még azt sem tudja, mi a Szent Háromság? s előtte hirdeti ki a Hölgy, hogy ő a Szeplőtelen Fogantatás.

A harmadik s negyedik részt teljes egészében rendjének szenteli a szerző. Az Asszisi szava a mai kor emberéhez, fiai élettítka, s a Harmadik Rend története, e Rend újrászervezése Bello Lénárt egyetemes rendfőnök körlevelében. A Ferences Iskola Hagyatékában a Rend nagy vezető szentjeinek Szt. Ferenc, a páduai Szent, Bonaventúra, Duns Scotus, Temesvári Pelbárt állít méltó emléket Két fejezetben aquinói Szent Tamás és Boldog D. Sc. János

között von párhuzamot az akaratszábadtság metafizikai fejtegetésében. A nagy Pelbártnál pedig kiemeli, hogy eddig a magyar irodalomban csak egy oldalról volt megvilágítva, a teológust figyelmen kívül hagyták benne.

Most jön Dámnak egyik legkedvesebb tanulmányosorozata: Az „Élet” dalnoka, azaz Prohászka a magyar katolikuság, sőt bátran írhatjuk a magyar kereszténység regenátora. Csak Ravasz László nagy tanulmányára hivatkozunk s Szent István évében (1938) sírjához zarándokló protestánsokra. Dám Ince tanulmánya négy fejezetében rajongó szívvel idéz, ír, szól hozzánk az asszisi egyszerűség, diadalmas világnézetű, örök derűben élő püspökről. Elmondja emlékeit a megdicsőültől, akinek hamvai fölé kupolás templomot emelt a magyar nemzet, melynek apostola volt, akihez — jól írja a szerző — többen imádkoznak, mint érte. Schütz, Sík, Bangha, Ravasz, stb. tanulmányok után is elmélyesztő öröm olvasni Dám írását Róla.

Gyakorlati írások az Egyház és Népiség c. négy tanulmány. Csodáljuk bátor kiállását a fajmagyarságért és szeretjük is érte. Több még az asszimulált, mint az asszimilált! Okos és célravezető a „Szent mise nyelve”, mint a „Szállást keres a Szent Csallád”. Remek népisége mellett nevelő értéke is kiemelni valóan helyes. Rendje s magyarsága szellemében a finálé is a Boldogasszonyról szól: Szeplőtelen Szív Asszonya címen.

Most összefoglalva: Dám széles olvasottsággal rendelkezik, tudatosításul szereti s használja prohászkaian a parafrázist, széles szemhatáru látóköre s következtetései, izzó tárgy szeretete, példái, képei, élményszerű átélése s átéltetése, világos ábrázolásmódja, nem kalandozó, egyenes gondolatmenete, világos franciás mondatszerkesztése, használni akarása — mind erényei. A beszédre készített írásain még több a prohászka lendület. A gondos kiállítás a váci Kapisztrán-Nyomdat dícséri.

Váth János.

VÁTH JÁNOS: ARANYFENÉK.

A Magyar Barát sorozatos kisregénye.

Folytatás. (2.)

A kedvelt Jenő szűkölve húzódott meg a szögletben. Apja rápillantott és a vérét, az édes formáját látta viszont benne. Ráíppant a védekező fiára: — Szerencsétlen, hogy vennének föl, hisz a ballábad rövidebb a jobbnál!

A tapintatlan letorkolásra Jani elsírta magát: Zokogón, rázóan, keservesen és kitörő sírása csendes lemondó beletörődésben halkult el.

Míg a könnye felszáradt, ráébredt a tudatra, hogy a mindnvájukat egyformán szerető szíve, keze csak az anyjuknak van. Lám, tegnap is ketten bűnhődtek anyjuk ítélete szerint. Kiment a konyhára anyjához, hozzásimult s megcsókolta áldott kezén keresztül a szívét is...

Kevés készülődés előzte meg Jani útját. Ez idő alatt az édesanyja annyit sírt titokban, hogy kiszáradtak a könnyei. A szíve köré fia vigasztalása vont koszorút, hogy jó lesz és csak rágondol. S kis kapricvánkost is készített a feje alá, hogy nehéz sorsában kényelmesítse. Anyja a rövid, diákos nadrág helyett hosszút varrt neki! Ládát készített a magyar asztalos. Újvidékig megváltották vonatra, onnan hajóra a jegyét és Pestre került, mikor már gazdája megküldte az útiköltséget.

Cukrászinas! — A falun nem volt ilyesmi s a pajtásai, mikor megtudták, hogy hova került, nváluk megcsurrant a sok édesség elképzelésére.

Jani nem igen rajongott mesterségéért. Ehetett torkig, amit csak megkívánt. El is rontotta az első héten a gvomrát és unkorodva gondolt az édességekre. Mikor kövér mestere cafogón ízlette a habokat, krémeket, és egyéb nválkaválasztó keverékeket, émelyedés fogta el. Örült, ha házalni küldték a megrendelt tortákkal, mert rendszeren borralvaló nézett ki. Hamar tíz koronát gyűjtött össze.

Már-már beleszokott a cukrok, mézek világába, habár igazságtalanság történt vele. Hanem a lába, ami miatt alkalmatlannak ítélte anja a tanítói pályára, fájit térdében. A fájdalomból kínos szaggyátások fejlődtek. Jani panaszára anyja írt mesterének, hogy benn alkalmazza fiát. Visszaírt, hogy ha jó üzletembert akar a fiából, akkor fontos a házalás.

Közben kitavaszkodott s napsütéses világ verte föl a pesti utcákat. Volt úgy, hogy fél héten át esett s a lucokban felhült Jani lába s szaggyátásai megismétlődtek. Az inaskamrába nem igen szokott a részvét bemelegíteni. Virág nem igen nyílik a műhelyekben. Azért a műhelyen kívül kereste az örömet Jani is.

Ha a nap kisütött, délutánokon el-elmaradt Jani a megrendelt tortákkal, mert a liget sarkán,

a polgári iskola felől kivált a többiek sorából egy széke fűrtű kislány s mint hogyha súlyos volna a terhe, féloldalra hajolt. Buzavirág szeme megcsillant, mikor meglátta Janit. Igazított a gondosan vasalt kis köténykéjén. Kabátját kitarja, hogy karcsú nyaka kilátszódjék. Finom, ivelt szájacskáját szétszalasztotta s nem csak a tiszta fogsora, de az inye is kimosolygott.

Jani a fehér kabátján, sapkáján igazított. Egyenesre rántotta a derekát. Az ép lábára helyezkedett, a fájóst pedig nyugtatóan előre tette.

A leány a mondott helyre ért s szinte sűgva kedveskedte:

— Jancsika hozott?

— Hoztam egy krémet, meg egy marék cukelit.

— Maga cukor, de jó! Irigyelni fognak a lányok.

A fiú letakarta a torta selyempapirosát s alula krémet kínált oda a lánynak. A zsebéből pedig kismarkolt egy csomó cukorkakeveréket.

— Aranyos Jancsika... szeretem, mert sok kávéízt hozott.

— Csak azért szeret? — pirult el Jani.

— Nem, nem! Nagyon szeretem. Édes, cukros maga — örvéskedett cicásan.

A fiú áhítatosan nézett a lány hajára. Szeretett volna rá csókot hányni, de félt? Mert még annyira nem bátorodtak össze.

Janinak fájdalmaiban ezek a találkák festettek színcsodás világot. A találkozás kisméretűsége óriási nőtt, mert szidás járt a késlekedésért. Először hazudott életében szemhunyorítás nélkül.

— Nagy szaggyátás állt a térdemben!

Eddig a kínlódása, álmatlansága senkinek sem okozott gondot. Mit bánták, ha perenyi pihenése sem volt, csak hogy talpon járt s gyorsan megfordult, ahová küldték. Most se a szenvedése, hanem a hasznavehetetlensége állította meg a gazdát:

— Írd meg apádnak, gondoljon valamit veled, ha tehetetlen vagy. Még a nyakamon ragadsz és kórházi költséget zúdítasz a fejemre.

A nyíltság elbűsította kevéssé Janit, de felöltött lelkében, hogy ezt a lánykéért kapta és felengedett.

Utóbb kitalálta mestere, hogy déltájon marad el Jani leginkább s akkor nem küldte sehová. Ám a zsúrokra küldött torták és sütemények számát akkor egyenlítették ki legbiztosabban, mert a férfiek akkor érkeztek meg a hivatalból. Így az egy óra körüli időt nem lehetett elszalasztani.

A kislány várta:

— Jancsika, Jancsika! tudja, megleptek osztálytársaim a Liget sarkán. Dicsőkedtem a zsebrevaló

cukedlival s elkönyörögtek belőle. Higyje el, olyan boldog voltam, mert mindegyik azt hajtogatta, hogy milyen kedves ideálom van. Fifi azonban leszólt. Tudja, miért? Mert nem adtam neki cukedlit. Azóta nem vagyok beszédes a Fifivel!

Jani boldog zavarral hallgatta a lázasan ke-replő kis fruskát. Elmélázott: óriásira nőtt az ösz-zekülönbözés szemében.

— Hát meg se dicsér? — rebbentette fel a lányka. — Tudna értem?

— Az életem is odaadnám.

— Tudja Jancsika, de hiszen maga olyan rab! A jövő szerda ünnep s kimennénk kettesben. Van magának pénze?

— Tíz koronám...

— Ha kimennénk s kint uzsonnáznánk a zöld-ben, mint apáék.

Jani ígérte, hogy elkéretőzik. Aztán az est fá-tyolában kezét szorítottak félszegen, kivált a fiú. Minthogyha mondaní akartak volna valamit egy-másnak, eleresztették, meg újra egymáséba szorí-tották tenyerüket. Összelőpözködtek s a határozat-lanságból elsűgta Jani elsőbbségi jogánál fogva:

— Csókoljon meg...

A lány keveset húzódozva, leheletesen érin-tette Jani pelyhesedő száját.

S mindketten boldogan imádkozva feküdtek le az este.

A következő ünnepen már kéretőzés nélkül mehetett Jani a szabadba.

Apja felmondta a helyét.

Az ünnep előtt szándékozott áthurcolkodni Vizlhez, a lány apjához lakatos inasnak.

A Gellért hegyre mentek, amint megbeszél-ték. A lány iskolai dolgokat csacsogott. A fiú itta szavát. Neki, a falusinak újság volt minden:

— Mikor a kedves-nővérekhez jártam, meg-bántuk, ha hibáztunk és megígérte a kedves nővér, hogy imádkozik értünk... Még szentképet is kap-tunk, ha pár hétig jók voltunk. Most a községi iskolában, Margit néni mindjárt bejegyzi hibánkat...

A Citadella mellé igyekeztek. Árnyékában le-telepédtek. Jani leterítette felöltőjét, mint a ju-hászbojtár subáját a kedvese alá.

Keletről, merre a Citadella vetette árnyékát, hideg szellő borzongatott tavaszi ruhájuk alá s a napos oldalra hurcolkodtak.

A „subát“ Jani emelte föl, de nem valami drá-maian kanyarította panyókára, hanem a hóna alá gyűrte, hogy a csomagot vihesse. Aztán a subára kirakta az enni-inni valót...

A lányka kivette Jani kezéből a csomagot és háziasszonyosan szétterítette. Falatozásnál az íze-sebb falatokat odakinálta Janinak. Sőt a szájába is dugott, amiből harapott már.

— A fiú az első kínálásnál elmélázott. A szá-jához közelítő ízes falat elől elkapta fejét. A lány-ka megbotránkozva nevetett.

— De nagy csacsi maga, Janika.

A fiú esengve kérte vissza a süteményt.

— Ugye utálja?

Jani addig könyörgött, míg megkapta az el-szalasztott édességet.

Aztán habkönnyű semmiséget, iskolás dalokat énekelt Janinak a lány.

A fiú érezte, hogy közvetlen, kedves, de nem volt rá szava, hogy mért tetszik neki.

Válogatott a jelzőkben: Pacsírta, Vadgalamb, Fülemlile, de egyik sem volt találó, ahogy a lány

motyogta apró bohóságait ölbe felejtett kézzel. Erre a kézre ráejtette dolgos kezét Jani:

— Lyra, édes Lyra.

A lányka megdöbbsent s tágra kerekített szem-mel kérdezte:

— Mit mond, Jancsika?

— Lyra, arany Lyra lesz a neve.

A lánynak tetszett s nyájasan húzódott szét a szája: — Lyra, Dal! tetszett apró koponyájának, hízelgett neki s csettintett nyelvével: Lyra, Dal, Jaj, be Cukros maga Jancsika!

A tavaszi szellő térítette józanságra őket. Már alkonyult. Szedelőzködtek. Az égen kigyulladt az esti csillag. A hegy lábánál pedig a millió villany-fény.

2. RÉSZ.

Míg a fiú s a lányka tavaszi idilt játszottak, Lakyéknál szerencsésen körüleveték az árverést. Laky lefizette a követelt részleteket, és a mellék-költségeket. Tekintélyesnek induló pocakját joggal simítja körül. Evés után kiadja a jelszót:

— Gyerekek, imádkozni!

A kis buksi fia összeszerzi kövérkés kacsóit, félrebillenti fejét, angyalosság származik arcára s pötyögi anyja nyomán:

— Jézus... ételt... italt adott...

Azért... neve legyen áldott...

Utána a keresztvetés is tagolt, vontatott, gond-talan. Húzni kell belőle a szót. Kövér kezét a homlokára emeli s mintha nehezen hajolna kö-nyökben a zsírvánkosoktól: Atyának és Fiúnak... mondja s tiszta szemének kékjét körüljártatja az asztalnál ülőkön.

Micsoda komolyság kell ahhoz, hogy el ne mosolyodjanak e szelídségen. Végre a szó kiér be-lőle: Istennek nevében. Amen.

Szemlemezek most már letörlik az áhítatos komolyságot az arcokról s elővillan a nap egy-egy finom szájonvítésben.

A kicsi is nevet s anyja fejbeöklözi gyengéd szeretettel:

— Mit nevensz?

S a szöske fejből elővillanak a ritka növé-sű tejfogak. Aztán lecsúszik a székéből s apja fiaként megsimogatja kis pocakját.

A családias meglegedett képbe azonban bele-sűg egy sóhajtás:

— Szegény Jani! Vajjon hogy izlett neki az új asszonyának főzte?

Igy csak *édesanya* fohászodja el az ebéd vé-gét távoli vére után. Lakyt megcsipi felesége szava. Megakad meglegedett szuszogása:

— Itthon sem traktáltad pástétommal. Gye-reknek jó a vasszeg is.

Ezzel lefujták volna Jani ügyét, ha a buksi fejecske apja felé nem vágja szokott módján és hangján meg nem kockáztatja:

— Ne fillents!

A lányok s Jenő úrfi nem bírják türtöztetni nevetésüket.

Apja intelmekben részesíti kisfiát, minők nem tejfogakhoz illenek, amin a gyermek mosolyogni próbál. Utóljára pálca kerül elő a sarokból és Jani-ért összeszidja Laky a feleségét:

— Nekem ne hozakodj elő oktalan aggodal-makkal!

Az asszony hallgat és csak jobban szívéhez nő Jani fia, mint itthonlétükor. „Mert akiért szen-

vedni kell, az mindég édesebb lesz a jó anyai szívnek”.

A gyerekek viharváróan bújnak össze s gondtalan ábrázatukat egyszerre gond felhőzi.

Laky észbekapott, készakarva kerüli a további összekoccanást. Ariádnéfonalat keresett. Föl s alá jártában húzogatta maga után, hogy vissza találjon a békességhez. Miben egyezhettek meg jobban, mint a fényűzésben?

— Megrendeljem Csehországból a vászonműeket?

— Részletre, lassankint lefogy, — egyezik bele a felajánlott útba Lakyné.

A gyerekek is hozzájuk nőttek a nagyzólasban, s Jenő és Jelena is bele szóltak a tervezésbe.

*

Jani kezét csókolt új asszonyának. Közepes termetű, telt asszony volt. Göndören karikázták körül fejét, arcát, nyakát a szóke, szinte kese fűrtjei. Arca rózsásan pirult. Janit megnézte s tetszett neki, amért kezét csókolt.

A műhely egy forgalmasabb utca szuterénjében volt.

A bérházban két polgárista lány lakott. Lyra és Fifi.

Az asszony kereste, hogy mit kérdezzen Janitól:

— Hivatalnok az apja?

— Igen — mondta szelíden.

— S mért adták iparosnak?

— Mert kedvem volt — fedezte családjá becsületét Jani.

— Iskolát is járt?

— Három polgárit végeztem.

— Persze rossz tanuló volt. S az ilyen vargának szánják a lateiner papák.

Lateiner — ezt csak érezte, de nem értette a fiú. Azonban a megrovást, hogy rossz tanuló, nem engedte el:

— Csak egy jelesem volt németből. A többi kitűnő — felelte kemény védelmét.

Az asszony megérezte a védelmet:

— Itt élelmesség, ügyesség, szemesség és erő kell, pedig ahogy látom, vékony dongájú legény. Most már mehet a műhelybe!...

Janinak szent pillanat volt, hogy Lyra anyjával beszélhetett. Jövőjét pedig áldotta, amiért náluk lehet inas. Hevítette ez s önkéntelenül kigombolta a felöltőjét.

Az asszony bosszankodott, hogy megfogta a kamaszból valami. Mi érdekli, mikor a lányát Jani cukrászinas korában megfeddte a fiú miatt? Belátta, hogy lánya bimbó szívét kinyithatta a barna fiú finom mivolta.

Mig szórakozottan törülgette a szekrény csecsebecseit, akaratlanul mondotta: „Adok én neked Jancsikát!”

(Folyt. köv.)

Ének Jézus szent Nevéről

Jézus Neve, — hold karácsonyén,

Hol arái fátyla szöve lett, —

Tűz vagy és Forrás a lélekmélyen,

Kegysugár a bűnbánó felett!

Szűzanyánk ajkán e Név tömjénez,

Míg a lelke, mint a hárfá zeng; —

Békeangyal csengetyűz e Névhez,

S hívein Szentlélek szárnya leng!

Mint a hajnal ég Siralmas Völgyön,

S szól harangja szép Erény Hegyén;

Bánatunkra vigassággal följön,

Mint Nap, — és nincs Véled már szegény!

Isten-neved oly nagy, mint az égbolt;

Téged hirdet csillag, csalogány;

Isten álma s a menny a Tied volt,

... S Szíved sebzett. ... Arcod halovány!

Nevedért szenvedni vágyik szívem,

S lelkem, mint galamb repül Feléd!

... A Te Szíved győzzön minden szívem,

Aki bús Földünk megszenteléd!

Neved fénylik fent, a magyar Egen,

És keresztünk Véled összefűz ...

Tedd hazánkat oly nagygyá, mint régen:

Hisz' miértünk esd a Szép szent Szűz!

Szent Neved lesz biztos védőpajzsom

Üdvösségem ellenségi közt,

És halálig, hön, imádva vallom. —

Míg fejemre ékes mirtuszt kötsz!

Hála és dicséret Néked, Urunk,

Mert bölcsöd lett a fehér oltár!

Neved félve, vágyva ráborulunk:

Boldogságunk Titka, im' ott vár!

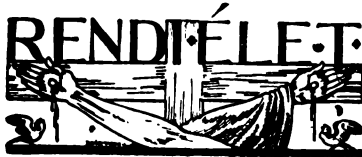
Jézus, Jézus! ... édes rózsallat:

Felüdíti lelkünk tavaszát,

Meggyógyítja sebzett szárnyainkat

S visszaszerzi az örökhazát!

Kosztolányi Angéla.

Heves. A rendi község minden hó harmadik vasárnapján havi gyűlést, és havonként egyszer előjárói értekezletet tart. A Rendi tagjai minden hónap második vasárnapján stációt végeznek a tisztító tűzben szenvedő lelkekért. Minden hónap utolsó vasárnapján pedig engesztelő-imaórárt az egész világot bűneiért. Farsang három utolsó napján pedig Szentségimádást tartottak.

A rendi tagjai kivették részüket a sajtóapostolkodásból is. Eladtak 175 drb. Missziós-Naptárt, 475 drb. ima-füzetet; 200 drb. stációs-füzetet és 400 drb. Kazáni Szt. Szűz-képet. A rendi tagjai jártnak 20 példányt a „Magyar Barát” és 5 példányt az „Isten dalosa” c. folyóiratokból. Színelőadást tartott a rend két alkalommal. Az egyiknek tiszta jövedelmét, 200 P-t, az újjáépített orgona javára a másiknak jövedelmét pedig, 644 P-t, a Rendi Otthon alapjának javára fordítottuk. Az egyik rendi testvér 1 négyzöldalám sekrestyecsengőt és 2 drb. diszes miskaévtartót ajándékozott a templomnak 240 P értékben. Egy rendi nővér a „Diák Otthonra” 175 P-t gyűjtött és Misszió javára beküldött 4 kg. bélyeget. A rendi község 3 szegény gyermeknek karácsonyra új felsőruhát ajándékozott és a szegények közt kiosztott 134 pengőt. **Hídvégi József** titkár.

Domaháza—Kissikátor—Hangony—Szentsimon. — Egymás után helyezkednek el a hangonyi völgyben, de nem egymásmellett, egész életére megemlegeti, aki az ózdi vasutállomástól Domaházáig koccsikázott. Azonban minden fáradságot megérdemel az a kis terciárius-tábor, amely ebben a hosszú völgyben Assisist jelenti. Ritkán jut hozzájuk ferences pap, így hát úgy várják, hallgatják, isszák minden szavát, mint a

messiását. Még decemberben járt a Magyar Barát szerkesztője Domaházán és Kissikátorban. Otthonon keresztül minden délután a terciáriusokkal tett el. Oktatás, közös imádság, fogadalomtétel tette emlékeztetéssé a szép délutánokat. Pedig de messziről jöttek össze a testvérek! Borsodszentgyörgyről, Détérről, Szentsimonról is voltak. Január 30—február 3-ig Hangonyban és Szentsimonban rendeztünk terciárius napokat. Itt már reggel is, kora délután is voltak elmélkedések, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján pedig 14 nővér fogadalmat tett. Ünnepségek szintén messziről tisztelték meg. Újra megjelent egy szentgyörgyi nővér, ketten pedig Hodocsépányból gyalogoltak át jó sárban a

hegyen. Buzgó testvérek éltek a ferences szellemet ezen a vidéken. Páratlan bensőséggel éltek a testvériség kötelékét, összetartanak, áldozatot hoznak, buzgólkodnak. Velük mindent elér a pap, — mondta maga az adminisztrátor főtisztelendő úr. Hangonyban egy nagobbacska Szent Ferenc szobrot is megáldottak. Szent Ferenc szobra mindenféle templomunk díszé, ahol a testvérek megszervezték. Kalás József domaházi plébános és Trizna Béla szentsimoni adminisztrátor igazgató urak bölcs vezetése napról-napra mélyíti testvéreink lelkében a rendi szellemet, segíti tökéletességre az erényes életet. Szent Ferenc Atyánk áldja meg ezt a szent völgyet, s átadja a lelkekbe Umbria szellemét! — 1 —

A lurdi ájtatosság országsszerte nagy buzgósággal folyik. Egyesek egyfolytában végzik tizennyolc napon keresztül a jelenések imádságait, mások csak kilencedet tartanak, ismét mások a lurdi jelenés napjának jönnek össze imádságra. Külön színes lurdi képet is készítettünk Márton Lajos festőművésszel, a kliségyár idejében el is készítette, a klisé szállításában azonban zavarok történtek, s mind a mai napig nem találtunk rá az elvesztett küldeményre. Tekintettel arra, hogy a legtöbb helyen a jelenéseket a lurdi jelenések naptári napján végzik, a képeket elkészítettük, és rendelőinknek forgalomba hoztuk. Ára 3.— pengő.

A fájdalmas Szűzanya kilencedje kedves testvéreink márciusi közös imádsága. Mint az eddigieket is, ezt is engesztelésül ajánljuk föl a békéért. Az áhitat emelésére szintén színes fájdalmas Szűz-képet készítettünk, amelyen a gyöngyösi kegyesbor mását festettük meg. A csodála-

tosan szép képet idejében juttatjuk el az imádkozó testvérekhez. Ára szintén 3.— pengő.

Szent József tisztelete a keresztény hívek ősi erénye. Az ájtatosság megkönnyítésére szentkilenced-ájtatosságot adunk ki ugyanabban a beosztásban, mint a többi szentekét szerkesztettük. Szent József ünnepére szeretettel ajánljuk kedves olvasóinknak új kultuszfüzetünket.

Szent Antal kilencedjét több mint egy éve nélkülözik híveink. Most újra megjelentettük a páratlan sikerű kultuszfüzetet.

P. Kiss Szaléz MINDENT AZ ISTENÉRT című művét sok ezren keresik. Most jelent meg harmadik kiadásban. Új címlappal, az Isteni Szeretet Leányai Társulatának működését ábrázoló képekkel ékesített új kiadás ára 5.— pengő. Az eddig befutott rendeléseket pár nap múlva lebonyolítjuk. Szeretettel ajánljuk minden olvasónknak P. Szaléz nagyszerű művét.

Szent Bonaventúra BESZÉLGETEK A LELKEMMEL című művét is igen sokan keresték. Ez készítettet bennünket arra, hogy a szeráfi doktor halhatatlan művét újra megjelentessük. Két héten belül forgalomba is hoztuk. A művészi kiállítású könyv ára 4.— pengő.

ÚJ KÖNYVEK

A pannonthalmi főpátság Szent Gellért főiskola évkönyve az 1941-42 tanévről. Közzéteszi Dr. Kocsis Lénárd főiskolai igazgató.

A tartalmas évkönyv fényes biztosítéka annak a bensőséges kulturális munkának, amely a bencésrend tanárképző főiskoláján ellenállhatatlan lendülettel és legzigorúbb tudományos felkészültséggel folyik. Dr. Csóka I. Lajos: „A magyar tudományosság megszervezésének kísérletei a 18. században” c. értekezésében alaposan és behatóan vitatja meg a kérdést új szempontok szerint megvilágítva. Radó Polikárp: „Adalékok a liturgiátörténet bibliográfiájához” c. értekezésében kimerítő bibliografikai anyagot dolgoz fel a szerző ismert szakszerűségével és lelkiismeretességével. Dr. Sámson Edgár: „Fejezetek a k p z s gyakorlati igéinkből” c. értekezése biztató tudományos kezdeményezés arra, hogy a szerző alapos tájékozottsága és ügyszeretete még nagy tudományos eredményeket fog produkálni. Dr. Sárközi Pál: „A körmérés” c. értekezésében alapvető matematikai problémát fejt ki a tudós szakember alaposágával és éleslátásával.

A főiskola életéről való beszámoló tükröképe az elmélyedő, magasszínvonalú pedagógiai munkának, a tanárok elhivatottságának és tudományos érdemeinek, amelyek az egyes szerzők tudományos működéseinek bőséges bibliográfiájából világlanak ki.

Szerelem a viharban. Irta Mészáros Mihály.

Egyrészt Zrinyi Ilona és Thököly Imre szerelmi története, másrészt Baán Judit és Pethő Sándor nemesapról egymásratalálása a kis regény tárgya, amelybe ellenállhatatlan erővel szövi bele Bárkányi János ferences páter fenkölt szellemű munkája. Bárkányi nemcsak rendjének kiváló tagja és reorganizátora, hanem fontos diplomáciai missziót is tölt be Zrinyi Ilona udvarában. A kurucvilág színes leírása, Pethő Sándor nemesapról megtérésének mesteri rajza, Zrinyi Ilona és Thököly Imre udvarának lélekteljes képe, Bárkányi János missziós és diplomáciai küldetésének érdekfeszítően lebilincselő eseményei mutatja, hogy a szerző avatott kézzel nyúlt a témához, amelyet eleven, gördülőkény előadásával érdekessé és vonzóvá tudott tenni.

Dr. Benkovich István.

Rovatvezető: Dr. Monostory Elekné
Eger, Vécsey-utca 25 szám.

ELŐRE!

A hold aranytárnyérja most kel fel a hegy felől. Leventék, deli ifjak sorakoznak támadásra. A védők már egy fél órával ezelőtt elhelyezkedtek. Nekik könnyebb a dolguk, hisz ismerik a terepet, de mi támadók, vidékiek vagyunk, és azt a hegyet még nem ismerjük.

Beállítanak egy vízmosásba. A parancs: egy kb. 500 méterre lévő erdőbe minél észrevétlenebbül bejutni. Nem valami kellemes. Rajommal indulnom kell. A kürt szól, támadást parancsol. Megindulunk. Valami nyomaszó gyűrű szorult a szívemre: hátha eltévedünk.

Nincs idő gondolkozni.

Neki indulunk. Lassan, kúszva, csúszva, halkán, csendesen. A percek ólomlássúsággal múlnak, — de múlnak. Végre bent vagyunk. A veszteségünk nem nagy. Csak egy fiúnkat fűlelték le, mert meghajigált egy védőt, mondván: biztosan nem érzi. Végre szól a gyülekező, a vig trombita. Megelevenednek a bokrok, és mindenfelől vidám diákok és leventék bujnak elő. Vonulnak a gyülekező helyre.

Hogyan is gondolhattam, hogy eltévedtünk. Hiszen mindenütt volt valaki, aki figyelmeztetett volna bennünket: hová, meddig szabad menünk. S a kürt szavát meghallhattuk volna akár merre bolyongtunk is.

Akárcsak az életben.

Ha keressük a jót, mindenütt van valaki, aki megmutatja a helyes utat. És a kürt, az Isten hívó szavának kürtje mindig hallható.

Miért félénk hát az élettől? Csak menjünk előre, mindig előre!

Piukovics István, Mohács.

A LEGSZEBB TITOK.

Ábel-áldozatként száll lelkem fel, a magasba Isten felé.
Megsemmisülve hull a Mindenható csodás trónja elé.

Isten!...

Hatalmad árnyékában mily törpe gnóm az ember.

En gyarló semmi mégis Hozzád futok...

Uram köszönöm, hogy teremtetted a napot.

Köszönöm a fényt, a melegséget, köszönöm,

hogy élvezhetem ezt az életgyönyörűséget!...

Köszönöm, hogy élek és hogy látok,

hogy ismerhetlek Téged a legszebb Valót,

a legsodálatosabb Titokzatosságot.

Bencez Mária, Budapest.

MEGTALÁLTAM.

Éltem.

Jártam a világban, kacagtam, daloltam, s csak néha jutott eszembe, hogy valami hiányzik...

Gyenge virág voltam...

A szél végighullámozott szirmaimon, illatot hozott, és vitt, s a nap aranyában himbálóztam.

Aztán néha ráncsapkodott a jég, vert, ütött, s én inogtam. Sirt a lelkem, a nap kiszárította körülöttem a földet. Ellankadtam...

Egyszer *Valaki áldó esőt küldött rám.* Azt hittem, ez is hiába. De aztán felegyenesedett a száram, s a szirmokba visszatért az illat és a szín.

Azóta kacagok, és dalolok, és élek; — boldog vagyok. Úgy érzem, semmi, semmi nem hiányzik életemből.

Megtaláltam Krisztust!!!...

Litvay Piroska, Nagykanizsa.

MIT SOHA SENKI MÉG...

Ha tarkára festve piheg az este, ...
piheg az élet, ...
s egy-egy eltévedt esti csavargó tova-suhanó, halk léptekkel mosolygva útrakel, ...
s mélyen az erdőn búsan, merengően méla gordonka elhaló hangja *dalt fakaszt bennem, nem tudom, velem mi történik akkor, ...*
dalt kezdek, százszor. S szeretnék énekelni, mit eddig senki, soha senki még, ...
szívem lázban ég; — szemem lezárom, s úgy lesem, várom. mit dalolhatnék? ...
mit soha senki még.

Kubik Pál.

Ő IS ILYEN LEHETETT.

9—10 éves volt talán. Kis munkás-gyerek. Szeme nagy, égkék. Hatalmas talicskát tolt, kövekkel teli. Csontos kis keze erősen fogta a nagy alkotmányt.

S egyszer csak megállt. Egő tenyerét maszatos, foltos ruhájába törölte. majd ráfújt. Azután újra neki akart indulni, de nem ment. Megint próbálkozott, ... nem bírta. ... Segítségkérően nézett körül. Bájos, szomorú kis arca felém fordult, nagy szemei kérően néztek rám. Rajtam valami meleg érzés áramlott keresztül. Onkéntelenül arra gondoltam: az Ur Jézus is ilyen lehetett kicsi korában.

Elindultam feléje...

Mindennél többet ért, mikor az a két tiszta, csillogó gyerekszem melleg-hálásan rám nézett: köszönöm kisasszony.

Mecsek Gitta.

Új védőszentünk.

KIS MÉCS!

Zord sötét este van, haza ballagok. Jézuska házána! kissé megállok.

Milyen egyedül van! Biztosan fázik. Lábánál csak egy kis mécs szipor-
[kázik.]

Bemennék Hozzá, — de mit adjak [néki?]

Kabátomat? Talán felmelegíti.

Nem! más ajándékot kér Ő most [tőlem.]

Tiszta gyermekszívem adom cserében. Ha elfogy az olaj, kialszik a mécs, De szívem Te érted mindörökké ég!

Kalocsai Mária, Kassa.

ÉGY DOMINIKANA-JELŐLTNEK.

Rekedten szól a tánczene, Hangok viharzanak bele.

Pokolt kiállt a saxophon, S a légen csendben átoson.

— Míg örvénylik a vágy szele, — A halál titkos érzete.

A halál fájó érzete.

Edesen zsong az Ave ma,

Kiséri csendes, halk ima.

Üdvöt zenél a sok soror,

S a légen csendben átoson.

Mig lágyan bűg az orgona,

A halál hívó szép szava,

A halál hívó szent szava.

Zrinszky László, Budapest.

AKARATIZMOSÍTÁS.

Akaratunk szabadságra született, de hogy csakugyan szabaddá legyen, magunknak kell kivívunk! *Allandó harccal és önmegtartóssággal!*

Az akarat felszabadításának iskolája kettős irányú: cselekvő és lemondó. Az egyik a készséget, a másikat a fekező erőt fejleszti ki bennünk!

Mind a két irányban egyszerre kell dolgoznunk. Hittel, szent reménnyel, kitartással és lendülettel!

A petyhüdt akarat is kökemény lehet, ha értjük a módját az akaratizmosításnak. Előre! Minden áldozat árán kemény akaratot kell kiizmosítanunk, mert Krisztus követése szabad és erős akaratot kíván!

Szabó László Zoltán, Győr.

Ervin Gábor: KULTÚRA ÉS EMBERISÉG. Jelenkor kiadása. Budapest, 1943. 103 old.

Az emberiség létesítése felé való haladás, vagyis az intencionális egység elérésének problémáját szövegezte meg az ismert nevű író. A kérdés átfogó természetű már magában véve is nehéz feladat elé állítja a kultúrfilozófust. Benne egy egész világot kell feloldania — az emberi természet alapján, mely minden differenciálódása ellenére is, törhetetlen erővel halad az egyetemes, az individuális élet határain túlmenő egység felé. Ez a fokozatosan és tökéletlen állomásokon keresztül haladó folyamat, a kultúrélet. Szerzőnk ezen a metafizikai alapon indul el a kultúra fogalmának a humanitásból való levezetésével, és megnyilvánulási módjait a tudományban és a művészetben keresi.

Az emberi természet, melynek felfogásában Szent Tamás egyediségelméletének követője, minden intencionális törekvés alapja. Ugyanez a tétel szabja meg a tárgyalásra kerülő fejezetek sorrendjét és anyagát az egész munkában. Igazolásaiban logikusan jut el az idő és térfeletti emberig, aki végeredményben a változandók felett, az örökkévalókban látja meg az óhajtott egységet. Erre azonban sem az erkölcs, sem pedig a vallás sem vezet, mint a kultúra megnyilvánulási módja, hanem a tudomány és művészet. Mert az erkölcs a tudományra, a vallás pedig az élményekre épül. A vallás a természetfelettit nézi s így nem célja a kultúra ápolása. Két rendszert ismer, mely mintegy összefoglalja az egész kozmoszt az emberiség számára: a fogalmak rendszerét és az élményekét. Így a tudomány és a művészet mellett a vallás, jóllehet a legtökéletesebb intencionális egységet nyújtja, alig jut szerephez.

A komoly átgondolásból fakadó és a mindvégig csillogóan szép, értékes könyv olvasásánál, szinte állandó kísérelőjeül szegődik az olvasónak az illusztris szerzővel való vitatkozás vágya. Oka ennek elsősorban talán az, hogy az eddigi szokványostól eltérő tételeit röviden, mintegy átmenetleg igazolja csak. Epen ezért félreértésekre adhat okot. Úgy is búcsúzunk komoly művétől, mint amelynek bővebb, meggyőzőbb folytatását várjuk.

P. Dr. László Ákos, O. F. M.

A JÓ ISTEN CSALOGÁNYA. Szalézi Művek kiadása.

Szent Terézről nevezett Róbert atya kedves és lélekkel írt munkáját fordította P. Gyéressy Ágoston magyarrá. A kis könyv minden sora csak egyetlenegyre törekszik, hogy mentül hübben élénk tárja a Kisded Jézusról nevezett Szent Teréz természet szeretetét. Kis Teréz önéletraj-

zából, leveleiből, költeményeiből és a jelölteknek adott tanácsaiból gyűjtötte össze Róbert atya mondanivalóját. Nem is ő beszél, hanem beszélgeti Szentünket, hogy elbájojon, melegséggel, ámulattal és mindenek felett hálás szeretettel telítsen a nagymindenség alkotójával, a Jóistennel szemben. Tizenhárom fejezetben gyűjti össze a szerző Kis Szent Teréz gazdag lelkének megnyilatkozásait, felkiáltásait. Megjelenik itt a csillagos ég, az orkán, a hatalmas hegyek és tűzhányók. Szót kérnek a madarak és a bányánya, a kutyusok és a kis csibék. Lelkünkbe lopózik az idő és a harmatcsepp titka, a liliumok karcsúsága és az élet Napja. Megismerjük a vas és a tűz, a mécses lángjainak tanítását, majd meg azt, hogy mi mindent váltott ki Kis Szent Teréz lelkéből az igénytelen kis nád, a ringó kalász, különösen pedig a fák és a virágok, hogy a rózsákat és töviset ne is említsem, hiszen ezekkel telített van élete. Megvilágosodik előttünk végül, hogy mi kívánt lenni, hogy az ő jószágos Istenének öröme tudjon lenni: magokat szóró kis madár, énekes, ecset, játéklabda, kuglibaba, pergőcsiga, kaleidoszkóp, keserű orvosságot magában rejtő orvosságos üveg. Az utolsó fejezetben megajándékoz bennünket Róbert atya a legújabb eseményekkel, melyek Szentünkkel kapcsolatban történtek. Végül a szerényen önmagát feledtítő fordító lép meg néhány klasszikus mondattal, hogy rámutasson a Jóisten Csalogányának emberi, kegyelmi fejlődésére, s vele észrevétlenül is neveljen, a kisterézkés életművészet gyakorlására serkentsen. Hála ezekért a tömör mondatokért és a kitűnő fordításért. — Csak azok ne nyúljanak ez után a kis könyv után, akik azt hiszik magukról, hogy már elég gazdagok, de akik nemesedni kívánnak, azok inkább ma olvassák és kövessék, mint holnap. Ára csupán 1.80 P.

P. Kiss Szaléz, O. F. M.

KÉT KÖNYV. Az Angolkisasszonyok budapesti tanárképzőjének és veszprémi tanítónőképzőjének félszázados jubileuma alkalmából két értékes mű sarjadt ki a nevelés irodalmából:

Az egyik **Marczell Mihálytól Ward Mária pedagógijára.** Budapest. A Szent István Társ. kiadása. 1943. — (277 old.). Ebben a kiváló szerző, (maga is jeles és ismert pedagógus) az Angolkisasszonyok gyakorlati nevelésének alapjait, *gyökereit* kutatta föl és állította össze a tiszteletreméltó alapítónő életéből, gondolataiból és az Alapszabályokból. Egyetlen gyökérszál sem kerül ki a szerző mélyen látó szemének figyelmét. Tölat az intézmény alapos ismerete és szeretete irányítja, és ez a melegség szinte költői szépséggé válik, amikor megrajzolja Ward Mária élő szobrát; az alapítónőt, aki „erős volt, mint a gyémánt és gyengéd, mint egy anya”.

Mindenki sokat tanulhat e könyvből: azok, akik az Angolkisasszonyok

intézetében nevelkedve, sohasem tudnak elszakadni második otthonuktól — *örömmel fedezik föl a könyvben ennek a mindig korszerű nevelésnek titkát; de azok is feleletet kapnak, akik a nevelés szent munkájával foglalkozva, szüntelenül azt kérdezik: „Mit akarsz, Uram, hogy a rámbízott lelkeket a Te dicsőségedre nevelhessem?”* — *„Edd, olvasd, és te is hasonlóképpen cselekedjél!”*

Ugyanezzel a **Krisztushoz hű és mégis — azaz éppen azért mindig korszerű nevelési szellemmel van lelki kapcsolatban a másik mű is: dr. Rejőd Tibortól A lélekkertészet művészete** (Korszerű leánynevelés). Kiadta a veszprémi egyházmegyei könyvnyomda 1943. — (139 l.). Ebből a könyvből is egy jeles gyakorlati nevelő hangja cseng felénk, aki személyes tapasztalatokból, életből vett példákban kiindulva, finom érzékkel siet támogatásunkra a leánynevelés mai nehéz és kényes kérdéseiben. Öntudatra ébreszti a nevelőket, hogy éljék — *vallják azt, amit tanítanak, s a lelkieken mindent „előtornászának”* példájukkal a növendékeknek, — de különösen hálásak lehetünk a szerzőnek, hogy lelkünkbe vésti azt a legősibb, katolikus nevelési módszert (nagy nevelők, Don Boscó és Ward Máriaék nevelésének titkát): *imádkozva tanítani!*

Dr. Vő Mihályné.

Luigi Moresco: SZEMEK, AMELYEK A SZÜZANYÁT LÁTTAK. Szalézi Művek. 2.— P.

Aki olvasta már a szerző „Fatimai Szűz” c. könyvecskéjét, örömmel veszi kezébe ezt is, mint annak kiegészítőjét. Lucia engedelmisségből leírta mindazt, amit Francescorói és Jácutáról csak tud. A kedves epizódok mélyebb bepillantást engednek a három kis látnok jellemébe. — Sz —

Erdey Ferenc: A FATIMAI CSODA. Szalézi Művek. —70 P.

Az Angolkisasszonyoknál mondott elmékedéseit dolgozta sajtó alá a szerző. A fatimai eseményeket írja le megdöbbentő valóságosságban. Különösen az engesztelő lelkek kezébe szánódott ez a kis könyv, hogy a fatimai történetek még inkább megmélyítsék bennök az engesztelési lelkületét. — Sz —

Erdey Ferenc: PRAEDIXI VOBIS. Szalézi Művek. 1.— P.

Elmékedésgyűjtemény ez is. Mielőtt elkövetkeznek a nehéz idők, meg akar tanítani a teendőkre Fatima üzenete szerint, hogy váratlan katasztrófa ne érhesen minket. Az isteni Mester után a szerző is elmondhatja: „Ime én eleve megmondottam nektek...” — Sz —

Quotidián Lajos: STÁCIÓSKERESZT. A szerző kiadása és tulajdona. Megrendelhető a szerzőnél. Szilágyi. Bács megye. Ára 20 fillér.

Alig néhány oldal, s mégis alapos ismertetése a keresztút végzésében akadályozott hívek részére engedélyezett stációskereszt fogalmának, alakjának, megáldásának, búcsúinak,

valamint az ilyen keresztúti ájtatoság végzésének. Rövid keresztúti ájtatosság zárja a kis füzetet.

P. Huszár Jeromos, O. F. M.: P. ALBACH J. SZANISZLÓ O. F. M. (1795—1853.) Szeged, 1944. Ertekezések a M. Kir. Horthy Miklós Tudományegyetem Magyar Történelmi Intézetéből, 5. sz. 91 l.

Jövőre üljük a mult század egyik legnagyobb ferences egyéniségének, Albach Szaniszlónak 150. születési évfordulóját. Erre az ünneplésre készült elő ez a könyv. Egyszerű családi környezetből emelkedett a nagyok közé. Már tanulmányi éveiben jelét adja rendkívüli képességeinek és komoly szerzetesi aszkézisének. 1825-ben már a pesti ferences templom tüneményes szónoka, aki tizenhárom esztendő alatt a legelőkelőbb köröket vonzotta szószólóként. Benne tüzesedett minden szavában kora honfijának hazafias feszültsége, az emberi egyenlőség egyre erős elve, a hatalmasok igazságtalansága és az alsóbb néposztályt elnyomó kegyetlensége, a nemzeti függetlenséget egyre szorító béklyók türelmetlen hordozása, az új Magyarország hősiességének szolgálata. Bécs uszályhordozói egyre nagyobb nyugtalansággal nézik működését, s meglehetősen körmönfönt tervszerűséggel Kismartonba helyezték. A szerző alapos levéltári kutatásai fényesen igazolják Albach szer-

zetesi erényeinek érintetlenségét, beszédeiben tanúsított mérsékletét, nagy jellemének minden oldalról, még ellenfelei részéről megnyilvánuló megbecsülését. Úgy mutatják az oklevelek, mintha Albach áthelyezése csak egyik fodra lett volna annak az áthelyeztetési mozgalomnak, amelyet főként Gasparich Kilit és Gegő Nicefor ellen indítottak a magyarság árulói. Kismartonban főként a természettudomány költi le Albach idejét, növénygyűjteménye ma is nagy megbecsülésnek örvend szakkörökben. Szerzetesi fegyelme mellett sem mondhatjuk P. Szaniszló életét klastromi falak közé zárt kincsnek, hanem nagy egyéniségének szerepe akadt a kor nagy kérdéseit mozgó vezérfiújak társaságában is. Széchenyi István gróf legbensőbb barátja és lelkiatya, Steinacker Gusztáv betegsége idején trieszti nyaralójában látja hosszabb időre vendégül, Kazinczy Ferenc nem győzi benne csodálni a klasszikus műveltségű és szép nyelvezetű, gondosan felkészült szónokot, akit kálvinista létére is nagyon szeretett és becsült, Liszt Ferenc többször is meglátogatta, hangversenyt rögtönzött tiszteletére, s egy miséjét neki ajánlotta. De a többiek is, Pulszky, Kopátsy, Rudnay bíborosok, Pyrkeregi érsek, Sztankovics győri püspök, Kovács Gyula, Uhl János botanikusok, Kos-

suth nem kerülhették el szellemének sugárzását, s bensőséges kapcsolatba kerültek vele. Egy izzig-vérig ferences és magyar élet jelent meg benne, világosságot és szeretetet szórt korának szorongó hangulatába, dicsőséget hozott Szent Ferenc fiaira és a magyar szerzetességre. A szerző kiváló lelkiismeretességgel járt a források után, tárgyilagos feldolgozásában nincs rovására az a lelkesedés, amely a rendtársi és a tartományi együvértartozás büszke tudatában fog, módszerében áttekinthető, az Albach-probléma minden kérdésére meggyőző feleletet nyújt, munkája a monográfia-írás minden értékéből megcsillantja a történetírói rátermettséget. A magyar ferences történetírás minden eddigi eredménye mellett is számtalan feladat előtt áll még. P. Huszár Jeromosnak ezt a művét — önértékén kívül — ígéretnek is vesszük a jövőre! Üdvözöljük első művét, s jó munkát a következő alkotásokhoz!

P. Dám Ince, O. F. M. Renandy—Martin: MAGÁNYOSAN A KANAKOK KÖZT. Korda, 5.50 P. Jean Godefroy marista híthírdető életrajza ez a könyv, aki második De Foucold atyaként a Hebridák remetéje lett, hogy a kannibálkhoz megvigye Krisztus világosságát. Akik szeretnek önfeláldozóan hősiessé lelkük példájából erőt meríteni, olvassák el ezt az életrajtot. H— --y

Felvétel a Ferencrendbe!

Szent Ferenc Atyánk virágos kertjébe várunk minden ifjút, akit Isten kegyelme hozzánk hív.

A KAPISZTRÁN SZENT JÁNOSRÓL NEVEZETT FERENCES RENDTARTOMÁNY főkepek lelkipásztorkodással, bel- és külmiszióval szolgálja Isten országát. Működési területe a Nagy Magyar Alföld és a Dunántúl és Felvidék keleti része. Középkolász ifjakat a Jászberényi Szeráfi Kollegiumba, az érettségizett ifjakat pedig egyenest a szerzetbe veszi fel. A Tartományfőnökség címe: Budapest, II., Margit-körút 23.

A SZÜZ MÁRIARÓL NEVEZETT FERENCES RENDTARTOMÁNY a lelkipásztorkodás, kül- és belmiszió mellett gimnáziumi tanárkodással is foglalkozik. Területe a Dunántúl és a Felvidék nyugati része. Felyamodhatnak érettségizettek vagy oly ifjak, akik legalább a gimnázium IV. osztályát jó eredménnyel végeztek; felsőbb osztályuk előnyben részesülnek. A szerzetesi próbaév elteltével a nemelettségizettek mint ferences papnövendékek vezik hiányzó gimnáziumi tanulmányaikat. A Tartományfőnökség címe: Budapest, IV., Ferenciek-tere 8.

A SZENT ISTVÁN RÓL NEVEZETT ERDELYI FERENCES RENDTARTOMÁNY az erdélyi katolikus magyarság vallási és társadalmi életét szenteli és menti meg hősi küzdelmek és apostoli vállalkozások árán a Hazának. Lelkipásztorkodnak, tanítanak, bel- és külmiszióban helyt állnak, a nemzetiségek között elszórt magyarokat kutatják fel és szervezik, stb. Felvételt nyernek olyan ifjak, akik a középkola legalább IV. osztályát jó eredménnyel végeztek. A Tartományfőnökség címe: Kolozsvár, Ferencsek.

Kérvényükhöz csatolják a következő okmányokat: 1. Keresztlevelét; 2. bermálási bizonyítvány; 3. születési kivonat a polgári anyakönyvi hivataltól; 4. erkölcsi bizonyítvány a lelkészről külön lezárt borítékban; 5. orvosai bizonyítvány, különös tekintettel a szemek, fo-

gak és tüdő egészségi állapotára; 6. az egyes rendtartományban megkívánt végzettségről iskolai bizonyítvány; 7. szülei beleegyezés, melyben az is ki van tüntetve, hogy a szülők szerzetbe vonult gyermeküktől, vagy a szerzettől anyagi támogatást nem várnak.

SZENT FERENC HÍV! MEG MA KÜVESD, AZONNAL FOLYAMODJÁL!

Virágzásak Szent Ferenc és társai életéből. Fioretti. (Szent Ferenc élete legendákban.) Kőszeghy Mihály dr. fordítása. Ára 4.— P.
Bargellini—Nagymanyoky: Szilénai Saa. Szilénai Szent Bernardin élete. Ára 5.— P.
Dám Ince, OFM.: Ferences szemmel. Ferences témák — Mai feladatok. Ára 7.— P.
H. Christaller—P. Nagymanyoky: Szent láng. Ára 5.— P.

Hordozható Szentcsalád-kép. (3.— P.)
Hordozható lurdi képek. (3.— P.)
Arpádházi Szent Margit tisztelete (60 fillér)
Fájdalmas Szűzanya tisztelete (60 fillér)
Jézus Szíve tisztelete (60 fillér)
Kis Szent Teréz tisztelete (60 fillér)
Lurdi ájtatosság (60 fillér)
Szállást keres a Szent Család (60 fillér)
Szent Erzsébet tisztelete (60 fillér)

A LELKI ÉLET FERENCES MESTEREI:

Mtlánói Jakab: A szeretet szarátnokai. Lelkiélet iskolája (3.50 P.)
Szent Bonaventúra: Tökéletesség kis tíkire (3.— P.)
Szent Bonaventúra: Beszélgetek a lelkemmel. II. kiadás (4.— P.)
Ramon Lull: Imádnak és imádottnak könyve. (4.— P.)

GYÖNGYÖSI FERENCES KÖNYVEK:

P. dr. László Ákos: A ferences iskola természetbölcsészeti problémái (4.— P.)
P. König Kelemen: A keresztény egyházak egysége (5.— F.)
P. dr. Nagy Konstantin: A magyar katolikus egyház nemzeti zsinata (4.— P.)
P. Németh Lucius: A ferences rendszabály tökéletessége (3.80 P.)

P. Sinzig—P. Nagymanyoky: Embersorsok a viharban. Ára 3.60 P.

Roznik Rajnér, OFM.: Krisztus útján. Ára 7.— P.
Kiss Szaléz, OFM.: Mindent az Istenért! Lechner Mária Franciska anyja jellemrajza. Ára 5.— P.
Dám Ince, OFM.: Egyház és népiség. Ára 7.— P.

P. Unyi Bernárdin: A mohácsi ferencesek története (4.— P.)

EGYÉB FERENCES KIADVÁNYOK:

P. dr. Dám Ince: Ferences Misszálé (kötve 4.— P.)
Dezső István: P. Florentini Teodóz élete és a Keresztes Nővérek társulata (2.60 P.)
Dr. Monostory Elek: Az én igám (40 keresztúti elmélkedés) (3.— P.)
P. Dám Ince: Krisztus a világegyetem királya. (1.— P.)
P. Dám Ince: Duns Scotus műveinek kritikai kiadása. (3.— P.)
Szent Ferenc hív! Toborzófüzet Szent Ferenc III. Rendjébe. (20 fillér.)
Jagicza Juvenál: Jézus neve és a ferencesek. (20 fillér.)
Pusztay Gábor: A Ferencrend szociális alkotásai. (20 fillér.)
Ervin Gábor: A tökéletesség felé. (40 fillér.)
Marosszéki Zoltán: A szentküti búcsúok nyomában. 20 búcsúdallam kottával. (50 fillér.)
Balanyi György: Anima Franciscana. Ferences lélek. (3.— P.)
Fogadalmi emlékképek. (2.— P.)
Ferences levelezőlapok. (20 fillér.)
Ferences szentképek. (5 fillér.)

Magyar Barát kiadóhivatala, Vác. Postafiók 16.

Írógép!
Számológép!
Szorzó és
összeadógép!

Kölcsonzés, vétel, csere, eladás.
Nagy raktár új és ujjáépített gépekből

Vajda Zoltán József
cégnél.

Kispest, Klapka-u. 3/a.
Telefon: 142—103.

Kedves Olvasóinkért és terjesztőinkért minden hónap első szombatján reggel 7 órakor szentmisét mondunk a Gyöngyösi Fájdalmas Szűzanya kegyoltáránál. Lélekben mindannyian kapcsolódjunk Jézus keresztáldozatába ezen a napon, s egy szívvel, egy lélekkel ostromoljuk a mennyei Atyát bocsánatért, békéért, minden szükségünkért!

HALOTTAINK:

Jánoshidai Molnár Zsigmond
kanonok, Cegléd.
Gráczer M. Fidélis keresztes nővér,
Kormend.
özv. Ekker Istvánné, Szeged.
Dimitrov Györgyné, Budapest.
Kovács Sándor, Vác.
özv. Róka Józsefné, Budapest.
Csáki Istvánné, Tápiógyörgye.
Iftene J. Gyula, Eger.
Fux Anna Koléta, Vác.

Elhunyt előfizetőinkért havonta két szentmisét mutatunk be! Nyugodjanak békében!